

Cena 2 zł

DOOK WĄCHOCKA ŁĄ

grudzień
Nr 2 (29)

2023

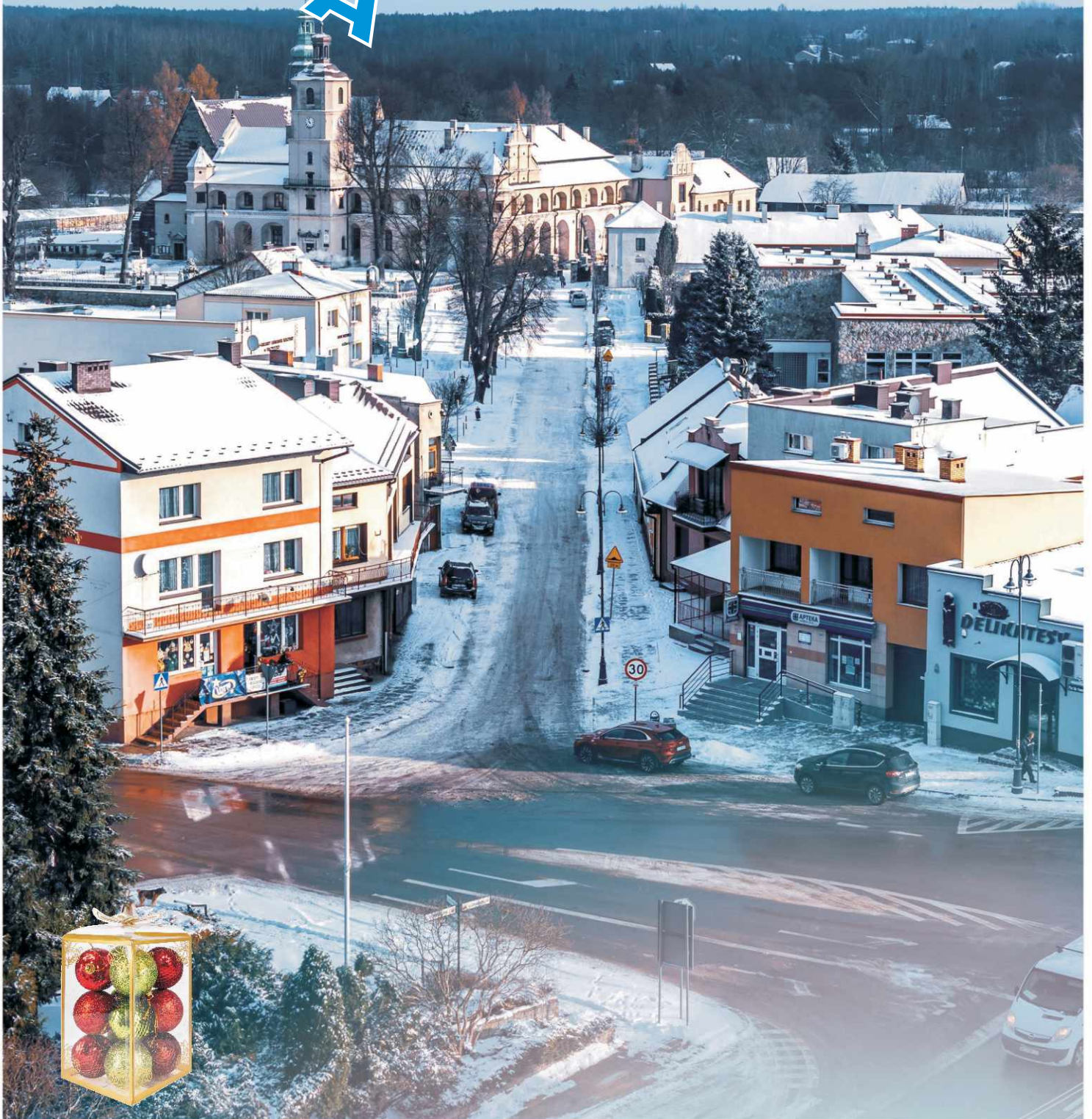
periodyk społeczno-kulturalny

Marcinków
Parszów
Rataje
Węglów
Wielka Wieś

WESOŁYCH ŚWIĄT

DRONSPEKTA

Piękny jubileusz Pani Marianny

“Trzeba być człowiekiem. Jak będziesz dobrym, to zostaniesz dobrym, a jak będziesz zły, będziesz kręcił ludźmi, nie będzie Ciebie...” – to słowa pani Marianny, uroczej, uśmiechniętej kobiety, która właśnie obchodziła jubileusz swoich setnych urodzin. Przyszła na świat **5 października 1923 r. w Parszowie Marianna Ludwika Madetko** będąc we wspaniałej formie doczekała swoich setnych urodzin. Z wizytą do pani Marianny udaliśmy się, by wspólnie uczcić jej jubileusz. Wzruszający uśmiech pojawił się na twarzy jubilantki, kiedy Sebastian Staniszewski, zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Wąchock wręczał jej kwiaty. Były też życzenia i prezenty oraz niespodzianka od kierownik USC w Wąchocku, Doroty Wiśnios, która odczytała akt urodzenia pani Marianny sporządzany podczas chrztu w kościele w Wąchocku. Akt ten znajduje się na stałe w naszym USC. Jubilatce z okazji urodzin składamy najserdeczniejsze życzenia. To piękny wiek, pełen wspomnień i doświadczeń. Życzymy zdrowia i siły na dalsze lata, by były pełne radości, miłości i uśmiechu, za którym skrywa się mądrość, która może być

inspiracją dla nas wszystkich. Niech dalsze lata przyniosą szczęście, spełnienie marzeń i wspaniałe chwile z bliskimi.

W numerze m.in.:

Życzenia Świąteczne	3
Inwestycje gminne	4
Dzień Wojska Polskiego	5
Odznaczenia i wyróżnienia	8
Pożegnanie Zygmunta Ziemkiewicza	10
Muzyka w Opactwie	12
Legenda Stara	14
Kronika kulturalna	15
Projekty MGOK w kulturze	18
10-lecie Stowarzyszenia Przyjazna Wieś	
Rataje	19
Wieści ze szkół	20
Biblioteka poleca	37
Ciekawostki historyczne - ulice Wąchocka	32
Sport w gminie Wąchock	41

Zakup nowego ciągnika

Gmina zakupiła nowy ciągnik, renomowanej japońskiej marki Kubota.

Jest on niezbędny do prac gospodarczych z zakresu zadań komunalnych gminy, np. zimowe utrzymanie dróg gminnych, koszenie łąk i innych prac pomocniczych.

Dodatkowo zakupiono przyczepę, kosiarkę i pług do odśnieżania.

Kubota M4-072 – dane techniczne:

Czterocylindrowy silnik o pojemności skokowej 3331 cm³. Moc 74,3 KM. Napęd 4×4, przekładnia 18/18, prędkość maksymalna 40 km/h z nadbiegiem Eco-Drive. Układ hydrauliczny o wydajności 87,1 l/min., tylny TUZ o udźwigu 2500 kg. Masa własna ciągnika 3325 kg.

Foto na okładce: Widok Wąchocka w ujęciu DRONSPEKCIJ
Podziękowania dla autora za fotkę i promocję Wąchocka!

DOKOŁA WĄCHOCKA

periodyk społeczno-kulturalny

Wydaje:

**Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
w Wąchocku**

**Marian Suszał - redaktor naczelny
Stale współpracują:**

Sebastian Staniszewski, Kazimierz Winiarczyk,
Marta Blicharz, Małgorzata Polakowska, Katarzyna Kotowska.

Adres Redakcji:

**MGOK, ul. Kościelna 7
27- 215 Wąchock
Tel. 41 - 271 50 33**

e-mail: mgokwachock@op.pl

Opracowanie graficzne i DTP - Marian Suszał,
współpraca - Karol Drej.

Druk: Drukarnia Tercet.
Nakład 300 egz.

*Nadchodzące Święta Bożego Narodzenia
niosą ze sobą wiele radości oraz refleksji dotyczących
minionego okresu i planów na nadchodzący Nowy 2024 Rok.
W tych wyjątkowych dniach chcemy Państwu życzyć
wiele zadowolenia i sukcesów z podjętych wyzwań.*

Przewodniczący Rady Miejskiej
Adrian Malinowski

Burmistrz Miasta i Gminy Wąchock
Jarosław Samela

Pełnych ciepła, spokoju i radości
Świąt Bożego Narodzenia
oraz pomyślności i sukcesów w 2024 roku
życzy

Paweł Nowak
Zakład Wędliniarski

Wesołych Świąt

Prezes Tomasz Bujak
Firma DREWMEK

Wspaniałych świąt Bożego Narodzenia
spędzonych w ciepłej, rodzinnej atmosferze,
samy szczęśliwych dni w nadchodzącym roku
oraz szampańskiej zabawy sylwestrowej życzą

*Prezes Anna Latała
i Pracownicy Banku
Spółdzielczego w Wąchocku*

Tegoroczny przegląd inwestycyjny

Poniżej przedstawiamy skrótowy opis tegorocznych zadań - zarówno tych zakończonych, jak i tych, które są w trakcie wykonania na terenie Gminy Wąchock. Realizacja kompleksowego programu pozwalającego na ciągły rozwój infrastruktury i usług publicznych, przekłada się na podniesienie jakości życia Mieszkańców. Poprzez inwestycje w edukację, zdrowie czy drogi Gmina staje się atrakcyjniejszym miejscem do zamieszkania i prowadzenia biznesu. Koszt realizowanych zadań wynosi ponad 11 mln złotych, z czego prawie 5 mln to wydatki w tym roku budżetowym.

WIELOLETNIE ZADANIA GMINY WĄCHOCK

Nowy Ośrodek Zdrowia

W tym roku zakończona została budowa oraz oddano do użytkowania budynek Samorządowego Ośrodka Zakładu Opieki Zdrowotnej przy ulicy Błonie w Wąchocku wraz z zagospodarowaniem terenu oraz rozbiórką istniejących budynków gospodarczych. Koszt tego zadania wyniósł 4 mln zł. W ramach Rządowego Programu Inwestycji Lokalnych otrzymaliśmy kwotę 1,8 mln, z nagrody w ramach konkursu „Rosnąca odporność” na budowę został przeznaczony kolejny 1 mln.

Remont jazu na zalewie

Budowa asfaltowej ścieżki rowerowej

Praktycznie w pełni został zrealizowany remont istniejącego jazu na rzece Kamiennej. Obecnie rozpoczęły się prace przy drugiej części zadania obejmującej budowę asfaltowej ścieżki rowerowej o długości około 850 mb wzdłuż południowej części zalewu oraz ścieżki rowerowej wraz z chodnikiem o długości około 100 mb z oświetleniem i elementami małej architektury od ul. Dworcowej do istniejącej promenady. W ramach zadania jest również skablowanie sieci średniego napięcia. Wykonawca ma czas na realizację zadania do czerwca 2024 r. Całość zadania została wyceniona na 3,761 mln złotych, z czego 2,520 mln złotych, to dotacja uzyska w ramach I edycji Polskiego Ładu.

Oświetlenie części ul. Torowej

W połowie września do użytkowania zostało oddane oświetlenie uliczne części ulicy Torowej w Wąchocku, na 10 słupach zabłysło 11 opraw ledowych. Koszt tego zadania wyniósł około 150 000 zł.

Dokumentacja techniczna przebudowy ulic

W tym roku wykonawca oddał projekt techniczny przebudowy ulicy Lawendowej w Ratajach (koszt dokumentacji 56 tys. zł). W realizacji są: dokumentacja przebudowy ulicy Rzecznej w Parszowie (koszt zamówienia 79 950 zł), dokumentacja ulicy Ogrodowej w Wąchocku obejmująca asfaltową nawierzchnię, ciąg pieszo-rowerowy oraz oświetlenie uliczne (wartość zamówienia 98 892 zł).

Doświetlenie ulic w Marcinkowie

W tym roku podpisano umowę na budowę dwóch odcinków oświetlenia ulicznego w Marcinkowie. Oświetlenie łącznika Marcinkowa Górnego oraz Marcinkowa Dolnego oraz oświetlenie drogi wewnętrznej za WDK w Marcinkowie. Łączny koszt obydwu zadań to około 280 000 zł. Ich realizacja zakończy się w II kwartale 2024 r.

Asfaltowa ul. Słoneczna w Wąchocku

Do użytkowania została oddana droga wewnętrzna przy ulicy Słonecznej w Wąchocku. Koszt wykonania 425 mb nawierzchni asfaltowej oraz przebudowy sieci gazowej wyniósł 0,8 mln zł.

Dokumentacja na remont ul. Tysiąclecia

Wykonano dokumentację na potrzeby remontu ulicy Tysiąclecia w Wąchocku, Na to zadanie, którego koszt szacowany jest na prawie 2,4 mln zł przewidziane do realizacji w 2024 r otrzymaliśmy dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie prawie 1,9 mln zł.

Budowa Nowego Urzędu Miasta i Gminy

W związku z unieważnieniem pierwszego przetargu zostało ogłoszone kolejne postępowanie przetargowe na zadanie pod nazwą „Budowa Centrum Administracyjnego w Gminie Wąchock”, którego planowany koszt wynosi około 11 mln zł. Na to zadanie otrzymaliśmy 9,9 mln zł w ramach II edycji Polskiego Ładu. Obecnie trwa weryfikacja dokumentacji złożonej przez wykonawców.

ZADANIA Z FUNDUSZY SOŁECKICH

W ramach tegorocznych zadań realizowanych z Funduszy Sołeckich na terenie sołectw gminy Wąchock wykonano:

- w **Parszowie** - wyłożenie placu z kostki brukowej przy wiatach (49 tys. zł),
- w **Wielkiej Wsi** - utwardzenie parkingu przed szkołą płytami ażurowymi i wypełnienie żwirem (40 tys. zł). W trakcie realizacji jest zakup i montaż lampy autonomicznej oświetlenia ulicznego w Wielkiej Wsi,
- w **Marcinkowie** - utwardzenie drogi do posesji 10 C (30 tys. zł). Zakupiono defibrylator do OSP Marcinków i umundurowanie bojowe,
- w **Ratajach** - budowa instalacji fotowoltaicznej i wymiana pieca gazowego C.O. na potrzeby Wiejskiego Domu Kultury (27 tys. zł) oraz zakup 3 tablic informacyjnych za kwotę 6445, 20 zł,
- w **Węglowie** - utwardzenie pobocza drogi wzdłuż Węglowa (20 tys. zł).

DOFINANSOWANIE NA RATOWANIE ZABYTEKÓW I POPRAWĘ INFRASTRUKTURY OŚWIATOWEJ

W ramach dwóch edycji Rządowego Programu Ochrony Zabytków otrzymaliśmy dofinansowanie do dwóch zadań, które będą realizowane w Opactwie Cystersów w Wąchocku, będącym Pomnikiem Historii.

Zadaniem 1 jest remont budynku tzw. "Bramki". Zadanie obejmuje remont dachu, elewacji oraz otworów okiennych. Na ten cel otrzymaliśmy 980 000 zł.

Drugim z zadań jest wymiana stolarki okiennej w budynku tzw. Opatówki. Wartość dotacji to 480 000 zł.

Obecnie opracowywana jest dokumentacja techniczna i niezbędne uzgodnienia. Realizacja prac przewidziana jest w połowie przyszłego roku.

Kolejnym zadaniem jest „Modernizacja placówek edukacyjnych na terenie Gminy Wąchock”. Na początku grudnia została podpisana umowa na wykonanie Programu Funkcjonalno Użytkowego (wartość: 45 000 zł, w terminie 12.02.2024). Gmina Wąchock otrzymała promesę w ramach Polskiego Ładu w wysokości 8,05 mln zł. Całkowita wartość tego zadania, które będzie realizowane w latach 2024-25 wyniesie około 9,5 mln. W poszczególnych szkołach zakres przewidzianych do realizacji spraw przedstawia się następująco:

Szkoła im. Wojska Polskiego w Parszowie

1. Remont kotłowni z pomieszczeniami technicznymi, wymiana starego kotła gazowego na nowy.
2. Wymiana opraw w szkole ledowe.
3. Wymiana instalacji c.o. oraz wodno-kanalizacyjnej.
4. Izolacja zewnętrzna piwnic kotłowni.
5. Wymiana nawierzchni placu przyszkolnego oraz drogi dojazdowej z trylinki na kostkę (ok. 650 m²).
6. Wymiana opaski przy szkole z płytek chodnikowych na kostkę oraz wykonanie opaski przy sali.
7. Wymiana rynien i rur spustowych oraz dwukrotne pokrycie dachu papą termozgrzewalną budynku szkoły oraz sali.
8. Przemurowanie kominów na dachu szkoły (12 szt.).
9. Remont zaplecza sali, wymiana lub renowacja parkietu w sali sportowej.
10. Malowanie szkoły oraz sali.
11. Instalacja fotowoltaiczna.
12. Częściowa wymiana instalacji elektrycznej.
13. Odwodnienie budynku szkoły.
14. Remont schodów zewnętrznych przy sali.
15. Renowacja płyty boiska ze sztucznej trawy.
16. Wymiana części starego ogrodzenia (ok. 120 mb).
17. Wykonanie parkingów przy placu przyszkolnym od strony ul. Szkolnej (ok. 200 m²).
18. Bieżnia lekkoatletyczna.

Szkoła im. Świętokrzyskich Partyzantów Armii Krajowej w Wielkiej Wsi

1. Remont kotłowni z pomieszczeniami technicznymi, wymiana starego kotła gazowego na nowy.
2. Wymiana opraw w szkole oraz hali sportowej na ledowe.
3. Wymiana instalacji c.o. oraz wod.-kan.
4. Remont łazienek.
5. Remont zaplecza hali, wymiana zniszczonej posadzki w sali na nawierzchnię sportową
6. Malowanie szkoły oraz hali.
7. Częściowa wymiana stolarki drzwiowej.
8. Remont tarasu.
9. Izolacja zewnętrzna piwnic kotłowni oraz odwodnienie.
10. Instalacja fotowoltaiczna.
11. Wymiana zniszczonych obróbek blacharskich hali, rynien i rur spustowych, obróbki oraz uszczelnienie pokrycia łukowego hali.
12. Wykonanie opaski z kostki przy hali.
13. Malowanie elewacji hali i szkoły.
14. Wymiana ogrodzenia przy szkole (ok. 400 mb).
15. Wymiana piłkochwytu z konstrukcją (ok. 80 m²).
16. Wykonanie drugiego etapu parkingów (ok. 300 m²).
17. Bieżnia lekkoatletyczna.

Zespół Placówek Oświatowych

im. Bohaterów Powstania Styczniowego w Wąchocku

1. Wymiana opraw w szkole i hali sportowej na ledowe.
  2. Rozbudowa instalacji fotowoltaicznej.
  3. Wykonanie nagłośnienie hali sportowej.
  4. Adaptacja pomieszczeń ZPO na świetlicę i żłobek.
- Jak wynika z powyższego zestawienia, poza wielomilionowymi inwestycjami drogowymi na terenie Gminy Wąchock (budowa obwodnicy Parszowa i Wąchocka w ciągu DK 42 oraz budowa estakady i drogi wojewódzkiej, które są w 90% realizowane na terenie Gminy Wąchock, a także zapowiadana budowa łącznika od drogi GP do estakady) trwają szeroko zakrojone prace projektowe i budowlane realizowane przez pracowników Urzędu Miast i Gmin w Wąchocku oraz Zarządu Dróg Powiatowych.

Podsumowanie

Jak wynika z powyższego zestawienia inwestycji wykonywanych i zaplanowanych na terenie naszej Gminy, nie uwzględniliśmy wielomilionowych inwestycji drogowych, które są w 90% realizowane na terenie Gminy Wąchock tj. budowa obwodnicy Parszowa i Wąchocka w ciągu DK 42 oraz budowa estakady i drogi wojewódzkiej we wschodniej części Wąchocka a także zapowiadanej budowy łącznika od drogi GP do estakady, czyli od Rataj do Wąchocka. Jako samorząd gminny jesteśmy zaangażowani na każdym etapie realizacji tych procesów inwestycyjnych, począwszy od konsultacji z mieszkańcami, po wykupy i rozwiązywanie bieżących problemów powstałych na styku - inwestor - wykonawstwo robót - uwagi mieszkańców co do ograniczenia uciążliwości. Trwają też szeroko zakrojone prace projektowe i budowlane realizowane przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Wąchocku oraz Zarządu Dróg Powiatowych. Pomimo, że gminne 30 mln złotych może wyglądać skromnie przy prawie pół miliarda złotych na rządowe zadania drogowe, to całokształt zaplanowanych prac diametralnie zmieni infrastrukturę drogową na terenie Gminy Wąchock oraz wyznaczy kierunek konstrukcji budżetu w kolejnych kilku latach.

ZADANIA DROGOWE WE WSPÓŁPRACY Z POWIATEM STARACHOWICKIM

Podjęliśmy się wsparcia dwóch dużych inwestycji przy drogach powiatowych:

- obecnie realizowany jest ciąg pieszo rowerowy przy ulicy Kamieniczki w Parszowie. Na to zadanie przeznaczaliśmy z budżetu gminy 235 500 zł. Zadanie ma zostać zakończone na początku 2024.
- Drugą inwestycją jest przebudowa drogi powiatowej w Marcinkowie Dolnym. Zadanie realizowane w formule Zaprojektuj i Wybuduj obejmuje przebudowę ulicy od cementarza w Wąchocku do granic gminy oraz budowę ciągu pieszo-rowerowego na tym odcinku. W roku 2024 wykonana zostanie dokumentacja techniczna, większość prac budowlanych będzie miała miejsce w 2025 r. Całość zadania ma kosztować 12 200 000 zł w tym część finansowana z budżetu Gminy Wąchock ma wynieść 2 250 000 zł.

15 sierpnia - Święto Wojska Polskiego

15 sierpnia 2023 r. obchodziliśmy święto Wojska Polskiego. Z tej okazji w Wąchocku odbył się Piknik pn. „Silna Biało-Czerwona”. Patronat nad imprezą objął Ministra Obrony Narodowej. Przed rozpoczęciem uroczystości władze naszej gminy złożyli wiązanki przy pomnikach

upamiętniających bitwę warszawską i odzyskanie Niepodległości oraz dwudziestu poległych mieszkańców gminy Wąchock w latach 1918-1920.

Na terenach rekreacyjnych przybyłych na piknik gości powitał Szefer Ośrodka Zamiejscowego w Kielcach Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji, pułkownik Jarosław Molisak. W świętowaniu uczestniczyli: poseł Agata Wojtysek, Burmistrz Miasta i Gminy Wąchock, Jarosław Samela wraz ze swoim zastępcą Sebastianem Staniszkiewiczem, Przewodniczący Rady Miejskiej, Adrian Malinowski wraz ze swoim zastępcą, Sylwestrem Rudzkiem, mieszkańcy naszej gminy oraz goście. Ci ostatni przybyli z różnych części naszego regionu.

Część artystyczną i oprawę estradową przygotował Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Wąchocku. Dyrektor Marian Suszał zaprosił na występy tego dnia m.in. Orkiestrę Dętą Suchedniowskiego Ośrodka Kultury „Kuznica”, która pod batutą Wojciecha Materka zagrała pieśni żołnierskie oraz marsze wojskowe z okresu wojny polsko-bolszewickiej. Również nasi rodzimi artyści uświetnili to żołnierskie święto. Wystąpili: Zespół Estradowy „Wiarusy” oraz Koło Gospodyń Wiejskich z Wąchocka prezentując melodie ludowe i utwory o Wąchocku, przy akompaniamencie Honorowego Sołtysa Wąchocka Marka Samsonowskiego. Taniec i barwne stroje dziewcząt z zespołu tanecznego „Świetliki” z WDK w Wielkiej Wsi, przyciągały uwagę widzów. Zebrały zasłużone brawa wraz ze swoją instruktorką Martą Blicharz. Pięknie zabrzmiała zawodowa Orkiestra Wojskowa z Dębina pod dowództwem koncertmistrza st. chor. szt. Krzysztofa Portki. Zaprezentowali całą gamę utworów o charakterze zarówno patriotycznym, jak i rozrywkowym. Pracownicy MGOK w Wąchocku przygotowali także konkursy sportowe i plastyczne dla dzieci. Było m.in. transportowanie rannego na noszach, podczas gdy inni w tym czasie mogli wykazać się zdolnościami plastycznymi

w pracy zbiorowej pn. „Defilada Wojska Polskiego”. Wyniki prac malarskich zawisły w „Galerii Między Drzewami”. Największą atrakcją Pikniku było jednak prezentowanie sprzętu wojskowego. Co można było zobaczyć, dotknąć a nawet wsiąść do środka?

- Check Point z żołnierzem w kamuflażu bojowym i stanowisko ogniowe,
- Czołg Leopard z 1. Warszawskiej Brygady Pancerniej,
- Kołowy Transporter Opancerzony Rosomak z 12. Brygady Zmechanizowanej ze Szczecina,
- Wyrzutnia Rakiet WR-40 Langusta z 23. Pułku Artylerii z Bolesławca
- Moździerz samobieżny M120 Rak z 21. Brygady Strzelców Podhalańskich z Rzeszowa,
- Samobieżny Przeciwlotniczy Zestaw Rakietowy Poprad z 15. Pułku Przeciwlotniczego z Gołdapi,
- Pojazd BARYTON z obsługą,
- Motocykl z 10 Świętokrzyskiej Brygady Obrony Terytorialnej
- pojazdy patrolowe Hummer z Centrum Przygotowań do Misji Zagranicznych w Kielcach
- pojazd patrolu saperskiego do przewozu niewybuchów i niewypałów wraz z wyposażeniem z Centrum Przygotowań do Misji Zagranicznych w Kielcach.

Każdy mógł sprawdzić swoje umiejętności strzeleckie i saperskie z wykorzystaniem тренаżera „Cyklop” pod baczynym okiem i dokładnym instruktorem żołnierzy z Centrum Przygotowań do Misji Zagranicznych w Kielcach.

Najmłodszych gości Pikniku wojsko zaprosiło do strefy zabaw, o którą zadbał żołnierz 10 Świętokrzyskiej Brygady Obrony Terytorialnej w Kielcach. Były tam między innymi: ścieżka saperska, odzież ochronna, fantom do ćwiczeń udzielania pierwszej pomocy oraz malowanie twarzy, gry i zabawy.

10 Świętokrzyska Brygada Obrony Terytorialnej w Kielcach częstowała także pyszną, wojskową grochówką przygotowywaną w kuchni polowej. Nad bezpieczeństwem wszystkich uczestników wtorkowego wydarzenia czuwali: policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Starachowicach oraz jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Wąchocku, a zabezpieczenie medyczne zapewniała 10 Świętokrzyska Brygada Obrony Terytorialnej w Kielcach.

Niepospolity - Aleksy Banaczkowski

Czymże jest pamięć, jeśli nie powrotem w czasie... Niezwykłym wehikułem, który pozwala nam odbyć podróż ku temu, co minione. Zdziwiająca jest, że im dalej jesteśmy od tego, co przeżyliśmy, tym mocniej za tym tęsknimy...

W poniedziałek, 20 listopada 2023 r. społeczność uczniowska, nauczyciele, absolwenci i przyjaciele szkoły uczestniczyli w uroczystym odsłonięciu pamiątkowej tablicy poświęconej Aleksemu Banaczkowskiemu, inicjatorowi budowy i pierwszemu kierownikowi nowej szkoły w Wąchocku, otwartej 1 września 1962 r.

„Aleksy Banaczkowski, mimo że ostatnie lata spędził w Warszawie, nigdy o Wąchocku nie zapomniał – a Wąchock nie zapomina o nim” – takimi słowami powitała zebranych na uroczystości dyrektor Zespołu Placówek Oświatowych w Wąchocku Dorota Janas.

Z okazji tego historycznego wydarzenia Pani Dyrektor Janas, historyk-regionalista i emerytowany dyrektor tej szkoły Kazimierz Winiarczyk w swoich wystąpieniach nawiązali do osoby Aleksiego Banaczkowskiego, pierwszego kierownika nowej szkoły w Wąchocku. Jemu również poświęcili swój program artystyczny uczniowie, cytując m.in. fragmenty jego Gawędy o Wąchocku. Występ dzieci przygotowany przez Panią Bożenę Markiewicz uświetniał muzycznie Chór szkolny pod kierunkiem Pani Ewy Śliwy.

Wzruszenia nie krył wnuk Aleksiego Banaczkowskiego Tomasz Nowak, który przybył z Warszawy z żoną Marią. Słowa podziękowania skierował do: pani dyrektor szkoły Doroty Janas, dyrektora MGOK Mariana Susfała, inicjatora upamiętnienia w postaci tablicy w 50 rocznicę śmierci zasłużonego dla szkolnictwa Wąchocka Aleksiego Banaczkowskiego, burmistrza Wąchocka Jarosława Sameli, który tę inicjatywę wcielił w życie i dla pani Katarzyny Kotowskiej za pomoc przy koordynacji powstawania tablicy.

Wśród gości byli także obecni: o. Opat Eugeniusz Augustyn oCist, wiceprzewodniczący Rady Miejskiej w Wąchocku Sylwester Rudzki, radna Zofia Miernik, projektanci i wykonawcy tablicy: artyści plastycy Leszek Dróżdź oraz Sylwester Kiełek, dyrektor Miejsko-Gminnej Biblioteki, Małgorzata Połakowska, przewodniczący zarządów Osiedli Północ i Południe: Elżbieta Błach oraz Michał Lefek.

Tablica została umieszczona na frontonie budynku Zespołu Placówek Oświatowych, obok tablicy Antoniego Skorupy i tablicy upamiętniającej nadanie szkole imienia Bohaterów Powstania Styczniowego. Tablicę poświęcił o. Opat Eugeniusz Augustyn, a uroczyste jej odsłonięcie dokonał wnuk Aleksiego, Tomasz Nowak. Spotkanie było okazją do wspomnień i refleksji. Szkoła przygotowała okolicznościową wystawę prezentującą zdjęcia Aleksiego Banaczkowskiego z okresu jego pracy w wąchockiej szkole.

Odświeżenie pamiątkowej tablicy

Twórcy tablicy- artyści plastycy Leszek Dróżdź oraz Sylwester Kiełek

Państwowe odznaczenie dla naszego radnego

W Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach odbyło się uroczyste odznaczenie medalami osób wyjątkowych, które mocno zaangażowane są w niesienie pomocy innym, promowanie regionu, kultury czy sprawy lokalnych społeczności. Wśród wyróżnionych osób był nasz krajan, Sylwester Rudzki, który 4.10.2023 r. został odznaczony srebrnym krzyżem zasługi. Do wyróżnienia zgłosił go Starosta Starachowicki, Piotr Ambroszczyk, co świadczy o tym, że nasz samorządowiec współpracuje nie tylko na terenie naszej gminy, ale angażuje się we współpracę na szczeblu powiatowym. Srebrny medal wręczył Sylwestrowi Rudzkiemu w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej, Andrzeja Dudy – Wojewoda Świętokrzyski, Zbigniew Koniusz.

–Ilość przyznawanych odznaczeń w województwie świętokrzyskim świadczy o jednym: żyją tu dobrzy ludzie... – mówił wojewoda. Sylwester Rudzki odznaczenie otrzymał za trzydzieści lat pracy na rzecz lokalnego samorządu. „Dla mnie odznaczenie jest czymś bardzo wyjątkowym. Trzydzieści lat pracy dla Samorządu Miasta i Gminy Wąchock nauczyło mnie, że tylko w drużynie da się coś zrobić, w pojedynkę nie zrobić się nic. Jestem wdzięczny burmistrzowi Jarosławowi Sameli, że był dziś za mną przy odznaczaniu i docenił moją pracę” – powiedział dla nas Sylwester Rudzki. Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów!

Sylwester Rudzki – 29 lat w samorządzie wąchockim

Swoją samorządową misję rozpoczął w 1994r. zostając radnym z Wielkiej Wsi. Od tamtej pory jest nieprzerwanie radnym siedmiu kadencji Rady Miejskiej w Wąchocku. Przez wiele lat był Członkiem Zarządu Miasta i Gminy Wąchock uczestnicząc aktywnie w rozwoju miasta i gminy Wąchock, współdecydując o realizacji wielu inwestycji m.in.: kanalizacji, wodociągów, telefonizacji, dróg, wywozu śmieci, budowy Gimnazjum Publicznego, zbiornika retencyjno-rekreacyjnego, budowy Ośrodka Zdrowia w Wąchocku. Radny Sylwester Rudzki przez 7-lat pełnił funkcję Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Wąchocku. Od 2015 r. do 2018 r. pełnił funkcję Przewodniczącego doraźnej Komisji Statutowej Rady Miejskiej przyczyniając się do znacznej modernizacji statutów podległych jednostek samorządowych i organizacyjnych oraz Statutu Miasta i Gminy Wąchock. W 2018 r. został wybrany Wiceprzewodniczącym Rady Miejskiej. Obdarzony wielkim zaufaniem społecznym, kierujący się dobrem obywateli, uczciwością i lojalnością wobec mieszkańców gminy Wąchock. Dzięki jego zaangażowaniu powstał kompleks boisk sportowych i nowoczesna hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Wielkiej Wsi. Dzięki osobistemu staraniu Sylwestra Rudzkiego oraz jego współpracy, ze Środowiskiem Armii Krajowej w Warszawie i Fundacji Teresy i Zdzisława Knobel z Kanady, oraz ogromnej pomocy dr. Cezarego Chlebowskiego, z którym bardzo się zaprzyjaźnił (dr. Chlebowski wspominał o Sylwestrze Rudzkim w swojej książce Bez Pokory), szkoła w Wielkiej Wsi otrzymała imię Świętokrzyskich Partyzantów AK i sztandar. Przez wiele lat pełnił funkcję Przewodniczącego Rady Rodziców w szkole podstawowej w Wielkiej Wsi.

Bardzo mocno wspierał rewitalizację Wąchocka. Wiele lat zabiegał o budowę budynku wielofunkcyjnego w Wielkiej Wsi, w którym mieści się obecnie Wiejski Dom Kultury i Ochotnicza Straż Pożarna. Był też współtwórcą budowy siłowni plenerowej obok WDK, altany środowiskowej, oraz nasadzeniu 100 tui wzdłuż płotu. Jest głównym pomysłodawcą i realizatorem dostępu szerokopasmowego Internetu dla sołectw: Wielka Wieś i Węglów. Dzięki temu ponad 500 posesji zostało zinternetowanych. Gmina Wąchock była jedyną w woj. świętokrzyskim, która otrzymała dotację finansową z ówczesnej Telekomunikacji Polskiej. Aktywnie zabiegał o światłowodowy Internet w Wielkiej Wsi i Węglowie. Inicjator tablic Honorowych Obywateli Wąchocka przy MGOK w Wąchocku. Odznaczony srebrnym i brązowym Krzyżem Zasługi przez Prezydentów RP Andrzeja Dudę i Bronisława Komorowskiego. W 1999 r. wymyślił program „Szcere rozmowy” i wspólnie z TV Starachowice przez okres dwóch lat prezentował go na antenie Telewizji Kablowej w Starachowicach. W 2000 r. stworzył film „Wąchock wczoraj i dziś” będąc jego scenarzystą i reżyserem. W wolnych chwilach lubi czytać lokalną prasę i oglądać filmy wojenne. Uwielbia sport na czele z piłką nożną. Jest żonaty, żona Gabriela, ma dwie córki Magdalenę i Jolantę zięcia Andrzeja, oraz dwie wnuczki Julię i Joannę.

Jego motto życiowe to słowa Kardynała Wyszyńskiego wygłoszone na wałach Jasnej Góry „Nie wystarczy urodzić się człowiekiem, człowiekiem trzeba jeszcze być”

Trzy pokolenia w lokalnym biznesie

Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców w Starachowicach, po zmianie zarządu i siedziby, wraca po covidowej przerwie do swojej działalności. Ma sprecyzowane plany na przyszłość: będzie wspierać lokalny biznes oraz edukować młodzież szkolną w kierunkach zawodowych. Jeden z członków Cechu, nasz kraj, Paweł Nowak został niedawno wyróżniony najwyższym, honorowym odznaczeniem rzemieślniczym – szablą Kilińskiego. Jest to replika karabeli polskiej z XVIII w. wykonana w skali 1:1. Tę odznakę nadaje się rzemieślnikom za wybitne zasługi dla rozwoju rzemiosła polskiego i propagowanie jego osiągnięć w kraju i za granicą. Trzypokoleniowa firma „Wędliny z Wąchocka Nowak” to firma z dziewięćdziesięcioletnią historią. Została założona w 1933 r. w Wąchocku przez pierwszego właściciela, Stefana Nowaka. W 1978 roku pracę z ojcem rozpoczął drugi właściciel – Paweł Nowak, przyczyniając się do dynamicznego rozwoju zakładu. W 2015 r. do firmy dołączył wnuk założyciela, dzisiejszy właściciel firmy, Łukasz Nowak, który kontynuuje rodzinną

tradycję i podąża za trendami rynkowymi i potrzebami konsumentów. Paweł Nowak odbierając nagrodę powiedział: – Jestem głęboko przekonany, że moi wnukowie, jako czwarte pokolenie, będą kontynuować dzieło swojego pradziadka. Zawsze uważałem, że nasza firma to wielka rodzina, którą tworzą nie tylko właściciele, ale wieloletni pracownicy, z których wielu swoją przygodę z rzemiosłem zaczynało, jako uczniowie i uczennice i są z nami do dziś, niektórzy nawet 40 lat – dodaje. Do gratulacji dołączyli: Burmistrz Miasta i Gminy Wąchock, Jarosław Samela,

Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Wąchock, Sebastian Staniszewski oraz Przewodniczący Rady Miejskiej, Adrian Malinowski, którzy wręczyli pamiątkowy grawer oraz rycinę przedstawiającą Opactwo Cysterskie w Wąchocku. Serdeczne gratulacje z życzeniami dalszych, rodzinnych sukcesów!

Wąchockie wypieki z tradycjami

Wśród tegorocznych laureatów Honorowej Nagrody Gospodarczej Starosty Starachowickiego „Żelazny Pierścień” dla Firm Roku 2022 znalazła się „Piekarnia Wąchock”. Nagroda Gospodarcza Starosty Starachowickiego „Żelazny Pierścień” dla Firmy Roku to wyróżnienie przyznawane za zasługi na rzecz rozwoju Powiatu Starachowickiego. Miejscowi i okoliczni mieszkańcy Wąchocka doskonale znają znajdującą się przy Placu mjr. Ponurego piekarnię państwa Sajeckich. Chrupiące chleby, bułki, paluchy i rogałe z makiem, to codzienny asortyment piekarni. Rodzinne przedsiębiorstwo zostało założone przez Maksymiliana Bzinkowskiego (dziadek obecnego właściciela) w 1924 r., a dwadzieścia lat później piekarnię przejął zięć, Stanisław Sajecki. Od 1980 roku prowadzą ją Halina i Sławomir Sajeccy. Piekarnia istnieje od trzech pokoleń. W miejscowej piekarni chleb wypiekany jest według tradycyjnych receptur wypieku chleba z chłopskich domostw, tzw. metoda trójfazowa – pieczywo pszenno-żytnie, na naturalnym zakwasie, wyrabiane w dzieży, pieczone w piecu z cegły szamotowej opalonym drewnem sosnowym, co gwarantuje jego niezwykley smak i zapach. Jeden z wypieków – chleb, został wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych, prowadzoną przez ministra spraw rolnictwa i rozwoju wsi. Wypieki państwa

Sajeckich były wielokrotnie nagradzane, z czego właściciele rodzinnej firmy, co wcale nie dziwi, są bardzo dumni. Zapraszamy do Wąchocka na chrupiące pieczywo z tradycyjnej piekarni.

Wspomnienie...

Zygmunt Ziemkiewicz (1921 - 2023)

Żołnierz AK, Honorowy Obywatel Wąchocka

18 września br. pożegnaliśmy Zygmunta Ziemkiewicza, żołnierza Armii Krajowej, Honorowego Obywatela Miasta i Gminy Wąchock. Zygmunt Ziemkiewicz Honorowym Obywatel

Wąchocka został 18 października 2014 r. podczas uroczystej sesji Rady Miejskiej. Urodził się 6 kwietnia 1921 r. w Wąchocku. Żołnierz Armii Krajowej i działacz „Solidarności” internowany w stanie wojennym. Wielkim osiągnięciem Pana Zygmunta

było przewodzenie Społecznemu Komitetowi Przywrócenia Praw Miejskich Wąchockowi, którego staraniem 1 stycznia 1994 roku Wąchock ponownie stał się miastem po 125 latach. Współtworzył Fundację Obiekt Zabytkowy Opactwa Cystersów w Wąchocku. Odznaczony m.in. Krzyżem Armii Krajowej, Odznaką Żołnierza AK „Akcja Burza”, Odznaką Żołnierzy AK Oddziału Partyzanckiego „Szaracy”, Odznaką Weterana Walk o Niepodległość, Krzyżem Partyzanckim, Medalem Zwycięstwa i Wolności 1945 roku, Krzyżem Więźnia Politycznego. Rodzinie i bliskim składamy wyrazy współczucia.

Nowa kadencja Rady Koordynacyjnej Szlaku Cysterskiego w Polsce

We wrześniu 2023 r. Opat Prezes Kongregacji Polskiej Zakonu Cystersów powołał nowych członków na kolejną kadencję Rady Koordynacyjnej Szlaku Cysterskiego w Polsce. Historia Rady Koordynacyjnej Szlaku Cysterskiego w Polsce przy Opacie Prezesie Polskiej Kongregacji Cystersów sięga już dwudziestu lat, kiedy 20 września 2003 roku w Pelpinie doszło do jej utworzenia. Zadania, które postawiono przed członkami rady to szerokie wsparcie i opiniowanie działań, które wpływają na promocję Szlaku Cysterskiego w Polsce, europejskie dziedzictwo kulturowe Cystersów, prezentację dorobku duchowego

i materialnego „szarych mnichów” oraz lokalne inicjatywy gmin cysterskich. W skład Rady wchodzi duchowni, naukowcy, samorządowcy oraz osoby zaangażowane w działania na rzecz Szlaku Cysterskiego. W dwudziestolecie powstania Rady Koordynacyjnej Opat Prezes Polskiej Kongregacji Cystersów O. Eugeniusz Augustyn powołał nowych przedstawicieli do Rady i potwierdził nominacje na członka Rady wręczeniem dekretów nominacyjnych. Z naszej gminy do składu Rady powołany został Sebastian Staniszewski, zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Wąchock. W pracach poprzedniej rady uczestniczył niejako z urzędu jako przewodniczący Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Gmin Cysterskich. Jest to już kolejna kadencja w tym szacownym gronie. Cieszy fakt, że Ogólnopolskie Stowarzyszenie Gmin Cysterskich posiada obecnie w Radzie Szlaku Cysterskiego przy O. Opacie Prezesie Polskiej kongregacji Cystersów szerokie grono reprezentantów. Są to:

- Aneta Kołuda, wójt gminy Bierzwnik (woj. Zachodniopomorskie), obecna przewodnicząca OSGC,
- Jerzy Bakiewicz, były wójt gminy Bierzwnik (woj. Zachodniopomorskie), pierwszy przewodniczący OSGC w latach 2006-2010,
- Rita Serafin, była burmistrz Kuźni Raciborskiej (woj. Śląskie), przewodnicząca OSGC w latach 2010-2014,
- Sebastian Staniszewski, z-ca burmistrza Wąchocka (woj. Świętokrzyskie), przewodniczący OSGC w latach 2014-2018,
- Teresa Świercz – członek honorowy OSGC.

Remonty w Opactwie Cystersów

Około 3 mln złotych, w ramach czterech projektów, zostało zabezpieczone w tym roku na remonty i konserwację wąchockiego Pomnika Historii. Opactwo Cystersów w Wąchocku samodzielnie zdobyło środki w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego na dwa projekty. Pierwszy z nich obejmuje remont elewacji wirydarza. Na ten cel zakonnicy otrzymali 1 mln złotych.

Drugi projekt dotyczy remontu kanalizacji deszczowej, będący kontynuacją ubiegłorocznych prac – kwota wsparcia wyniosła 400 tys. zł. Obydwa projekty zostaną zrealizowane w tym roku. Dodatkowo Gmina Wąchock na rzecz Opactwa w tym roku złożyła dwa wnioski i pozyskała środki na remont tzw. „bramki” (elewacja, dach i otwory) na kwotę 980 tys. zł oraz na wymianę stolarki okiennej na budynku Opatówki – kwota 480 tys. zł. Dofinansowanie pochodzi z Rządowego Programu Polski Ład. Realizacja tych wniosków będzie miała miejsce w 2024 roku. Obecnie trwa remont elewacji wirydarza, wewnętrznego dziedzińca opactwa cysterskiego w Wąchocku. Pozyskane środki na remonty pozwalają na doskonałe zadbanie o nasz Pomnik Historii.

Rocznica powstania Polskiego Państwa Podziemnego

Tradycyjnie, 27 września odbyły się obchody rocznicy powstania Polskiego Państwa Podziemnego. Przy Panteonie Polskiego Państwa Podziemnego w Wąchocku na terenie opactwa oo. Cystersów zapalono znicze, gdzie znajduje się tablica poświęcona

żołnierzom września 1939 roku i partyzantom Antoniego Hedy „Szarego”. Następnie uroczyste obchody 83. rocznicy kontynuowano na polanie zwanej „Siną Wodą”. Tam znajdują się kaplica św. Jacka. Została ona ufundowana w roku 1821 przez Jacentego Agnieszkę Siewierskich i w tym właśnie miejscu zebrały się osoby pragnące uczcić pamięć powstaniu Podziemnego Państwa Polskiego. W spotkaniu uczestniczyli m.in. uczniowie i nauczyciele wielu okolicznych szkół. Młodym ludziom trzeba pokazywać, że historia Polski to także wydarzenia, które miały miejsce w najbliższej okolicy. Po polowej mszy świętej oraz przemowach i przypomnieniu historii, jak powstawało Polskie Państwo Podziemne, wręczeniu medali dla zasłużonych i przemówieniach złożono znicze i kwiaty pod tablicą pamięci.

160 rocznica Bitwy pod Ratajami

W niedzielę, 11 czerwca 2023 r. odbyła się uroczystość upamiętniająca potyczkę oddziału powstańczego płk. Dionizego Czchowskiego pod Ratajami. W 160. rocznicę bitwy z inicjatywy członka Staropolskiego Towarzystwa Przyrodniczo-Leśnego „Kotyzka”, Roberta Pióro na placu obok kaplicy w Ratajach została odsłonięta pamiątkowa tablica opisująca wydarzenia z 1863 r. Tablicę odsłoniła w asyście pocztów sztandarowych i mieszkańców kombatancka AK Maria Fudala ps. „Zuzia”, która jako młoda dziewczyna była łączniczką Zgrupowań Partyzanckich Ponury-Nurt. Pani Maria jest córką leśniczego Jana Krogulca, który w 1923 roku w 60 rocznicę tej

bitwy powstańczej był inicjatorem ustawienia krzyża przy rozstaju dróg pod lasem w Ratajach. Wystawę uzbrojenia i gawędę o płk. Dionizym Czchowskim przygotował pasjonat historii regionalnej Grzegorz Bernaciak. Uczestnicy rocznicowej uroczystości zostawili wiązanki kwiatów pod krzyżem powstańczym z 1923 r.

Prolog u Cystersów czyli Koncert Muzyki Dawnej

IV Świętokrzyskie Dni Muzyki Dawnej

Latem w Opactwie Cystersów w Wąchocku Anna i Krzysztof Firlusowie otworzyli przed nami niezwykły świat viol renesansowych i barokowych. Prolog w ramach Festiwalu Muzyki Dawnej im. Wincentego Kielc odbył się 13 sierpnia br. gromadząc w kościele liczne grono publiczności. Partnerami festiwalu są Gmina Wąchock i Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Wąchocku.

Anna i Krzysztof Firlusowie

ANNA FIRLUS – koncertuje jako solistka i kameralistka, zarówno na organach, jak i na klawesynie, sięgając po repertuar od renesansu po współczesność. Jest członkiem Orkiestry Historycznej. Współpracuje ponadto z wieloma innymi zespołami zajmującymi się wykonawstwem muzyki dawnej. Współpracowała m.in. z Martyną Pastuszką, Leilą Schayegh, Andreaszem Staierelem, Lorenzo Coppolą.

KRZYSZTOF FIRLUS – muzyk wielowymiarowy, sięgający po instrumentarium od kontrabasów współczesnego i barokowego poprzez liczne odmiany wioli da gamba, z rzadko spotykanym pardessus de viole włącznie. Występuje jako solista, kameralista oraz muzyk orkiestrowy, sięgając po repertuar powstały od renesansu po dzień dzisiejszy, w tym także utwory napisane specjalnie dla niego.

Muzyka w Opactwie - Bach u Cystersów

Międzynarodowy Festiwal Muzyka w Opactwie „Bach u Cystersów” odbywa się od 2011 roku. Podczas tegorocznej edycji wystąpił jeden z czołowych pianistów swojego pokolenia, **Charles Richard-Hamelin** zdobywca między innymi II nagrody na Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina w Warszawie (2015 r.).

17 września 2023 r. w Opactwie Cystersów w Wąchocku w jego wykonaniu zabrzmiały utwory: Bacha, Brahmsa, Mozarta oraz Chopina. Artysta urodzony w Kanadzie, zdobywca wielu nagród i występujący ze sławami na całym świecie zachwycił uczestników festiwalu swą grą i muzyczną wrażliwością. Po powitaniu przez o. Opata Eugeniusza Augustyna oraz Hannę Romańską artysta w cudownym stylu zabrał gości w świat muzyki klasycznej.

Organizatorami festiwalu są:
Stowarzyszenie „Bach u Cystersów”,
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Wąchocku,
Gmina Wąchock, Opactwo Cystersów w Wąchocku

X festiwal historyczny *Mnisi i Hutnicy*

Dziesiąty, jubileuszowy Piknik Historyczny odbył się w murach i ogrodach Opactwa Cystersów w Wąchocku. Piknik organizowany jest w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa, które pomagają w przekazaniu wiedzy i zachowaniu świadomości historycznej.

Dzięki dziedzictwu wiemy, kim jesteśmy. Moc atrakcji czekała na najmłodszych, trochę starszych oraz dorosłych uczestników wydarzenia, a odbywa się ono dzięki gościnności ojca Opata i całego zakonu. To Cystersi na przestrzeni setek lat organizowali życie gospodarcze oraz duchowe mieszkańców doliny rzeki Kamiennej. Uczestników pikniku przywitani: o. Opat Eugeniusz Augustyn, Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Wąchock, Sebastian Staniszewski, dyrektor Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach, Paweł Kołodziejcki oraz wicedyrektor Muzeum, Wioletta Sobieraj. W myśl tegorocznego hasła Europejskich Dni Dziedzictwa „Żywe dziedzictwo – tradycje od pokoleń” przybliżone zostały obyczaje życia codziennego oraz tradycje polskiej wsi. Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach oraz partnerzy wydarzenia prezentowali życie codzienni Ludzi Świeckich i ich prace. Ojcowie i bracia prezentowali elementy duchowości cysterskiej. Ważnym częścią Pikniku była inscenizacja obrzędu obłóczyn, czyli przyjęcia kandydata do zakonu. Frekwencja dopisała, piknik odwiedziły setki osób, od przedszkolaków do seniorów. Wydarzenie było lekcją historii, ale inną niż w szkole.

Partnerami Festiwalu byli:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Wąchocku
- Zabytkowa Zagroda w Marcinkowie,
- Centrum Tradycji, Turystyki i Kultury Gór Świętokrzyskich w Bielinach,
- Zabytkowy Zakład Hutniczy w Maleńcu,
- Kazimierz Kopeć – warsztat rzeźbiarski,
- Karolina Sidel-Kozieł – ludowy motyw pasiaka świętokrzyskiego,
- Klub archeologiczny i grupa rekonstrukcyjna “Rydno”,
- “Trzy epoki” pokaz z epoki kamienia,
- Opactwo Cystersów w Wąchocku.

Wystawa i warsztaty „Byli sąsiadami”

14 października w Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Wąchocku, odbył się wernisaż wystawy „Byli sąsiadami. Ludzkie wybory i zachowania w obliczu Zagłady”.

Wystawa przygotowana przez United States Holocaust Memorial Museum w Waszyngtonie, prezentowana jest we współpracy z Żydowskim Muzeum Galicja z Krakowa.

O działaniach Żydowskiego Muzeum Galicja oraz o samej wystawie opowiadała Pani Jagoda Wójcicka z działu organizacji wystaw ŻMG. W warsztatach tematycznych przeprowadzonych przez pracowników Muzeum wzięli udział uczniowie klas starszych z Zespołu Placówek Oświatowych.

Dziękujemy Pani wicedyrektor Wioletcie Sobieraj z Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach za pilotowanie i koordynację wystawy.

9. LEGENDA STARa

w Wąchocku

Kolejna edycja Legendy STARa już za nami. W sobotę, 26 sierpnia 2023 r. zabytkowe samochody osobowe, motocykle oraz legendarne STARy zagościły nad naszym zalewem. To jedno z najważniejszych i najbardziej emocjonujących wydarzeń związanych z pojazdami w Polsce. Przygotowaniem, a także uprzątnięciem toru prób w Wąchocku kompleksowo zajął Przewodniczący Rady Miejskiej w Wąchocku, Adrian Malinowski – prywatnie, miłośnik motoryzacji. Tor składał się z trudnych zakrętów, stromych podjazdów, wymagających przyspieszenia odcinków. W terenowych zawodach wzięli udział uczestnicy z całej Polski. Wyścig był niezwykle emocjonujący, a rywalizacja zacięta. 9 Legenda STARa Wąchocku była nie tylko widowiskową imprezą, ale także okazją do zaprezentowania umiejętności kierowców i maszyn startujących w zawodach. U nas odbyło się rozstrzygnięcie konkurencji superretro. Nagrodzeni zostali:

W kategorii samochody ciężarowe:

1. STAR 20 – 1955, Budy Wielkoleskie,
2. Mowag Radiostacja – 1957, Piotr Wolniak,
3. STAR 21 – 1963, Robert Korzeń;

Kategoria samochody osobowe:

1. MG – 1953, Andrzej Ściubis,
2. Citroen BL 11 – 1956, Wojciech Pastuszko,
3. Trabant P50/2 – 1962, Stanisław Sobieraj;

Motocykle:

1. WFM M06 – 1956, Paweł Jantos,
2. Iż 49 – 1956, Tomasz Łatkowski,
3. Junak M10 – 1959, Zdzisław Łatkowski

Dziękujemy Starostwu Powiatowemu w Starachowicach za pamięć o Wąchocku i tradycyjne kontynuowanie Legendy w naszym miasteczku. Dziękujemy wszystkim zaangażowanym w przygotowania do imprezy (BRAWO Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Wąchocku), policji z Powiatowej Komendy Policji w Starachowicach oraz OSP z terenu gminy za czuwanie nad bezpieczeństwem. Do zobaczenia za rok!

77 Marcinkowskie Spotkania z Folklorem

Na kolejnych XI Marcinkowskich Spotkaniach z Folklorem dominowały tradycje kultury ludowej, barwne stroje zespołów, folkowa muzyka i świetna zabawa przy wspólnym biesiadowaniu.

Spotkania są od zawsze okazją do wymiany doświadczeń i prezentacji zespołów śpiewaczych złożonych głównie z członkiń Kół Gospodyń Wiejskich. Gości powitali i imprezę otwierali za-ca Burmistrza Sebastian Staniszewski, dyrektor MGOK w Wąchocku Marian Suszał i inst. tańca ludowego Marta Blicharz, która poprowadziła jej dalszą część. Miejscowy Zespół "Marcinkowianie" przywitał gości wianką melodii w aranżacji folkowej. Gościnnie zaprezentowały się Zespół Śpiewaczy "Kumosie" z Gadki, akompaniował Piotr Gąsowski i Zespół Brodowianki z Gminy Brody, akompaniował Marek Basa. Dużym zainteresowaniem cieszyły się towarzyszące spotkaniu warsztaty malowania na szkle, które poprowadziła inst. Elżbieta Wróbel i warsztaty dekoracji florystycznych przeprowadzone przez Panią Anną Szczygieł. Powstało kilka pięknych stroików własnoręcznie wykonanych przez uczestników. Miłą niespodzianką zrobił wszystkim odwiedzając Marcinków ks. Prałat Franciszek Szczykutowicz z bratankiem Maciejem i jego synem Frankiem. Ksiądz Franciszek od ponad 50 lat pełni posługę kapłańską na Florydzie, a od 2009 roku jest Honorowym Obywatel Wąchocka. Odwiedził rodzinne strony, gdzie dwa dni wcześniej obchodził swoje 90- urodziny. Burmistrz Sebastian Staniszewski złożył życzenia i pogratulował naszemu Gościowi, a także uhonorował odznaką-miniaturką herbu Wąchocka. Ks. Prałat otrzymał też na pamiątkę szklany witraż wykonany na warsztatach w Marcinkowie. Zebrani odśpiewali Jubilatowi gromkie 100 lat! W części biesiadnej można było częstować się domowym białym barszczem i kiełbaską z grilla. Muzycznie gości bawił inst. Marek Samsonowski.

Podziękowania dla wszystkich organizatorów i realizatorów XI Marcinkowskich Spotkań z Folklorem: Instruktorzy MGOK, KGW w Marcinkowie, wolontariusze - młodzież z Marcinkowa, pracownicy interwencyjni UMIG w Wąchocku.

Marian Suszał dyrektor MGOK w Wąchocku

Dożynki Gminy Wąchock w Wielkiej Wsi

Dożynki Gminy Wąchock w Wielkiej Wsi. rozpoczęły się Mszą św. dziękczynną za tegoroczne plony koncelebrowaną przez o. Opata Eugeniusz a Augustyna oCist., księdza kapelana płk. Jacka Kowalika, diakona Jakuba Szczepańczyka i br. Serafina Stolarskiego oCist. Dziękujemy Panu Bogu, Rolnikom, Sadownikom i Ogrodnikom za tegoroczne plony. O. Opat Eugeniusz poświęcił dożynkowe chleby i piękne wieńce uwite przez Koła Gospodyń Wiejskich z terenu naszej gminy. Starostowie dożynek - Anna Włodarczyk z Węglowa i Jarosław Nowak z Wielkiej Wsi przekazali chleb włodarzom Gminy. Burmistrz Sebastian Staniszewski wraz z przewodniczącym Rady Miejskiej Adrianem Malinowskim złożyli życzenia rolnikom i podzielili dożynkowy bochen chleba, który został przekazany na ręce sołtysów sołectw Gminy i przewodniczących Zarządów Osiedli w Wąchocku. Zaszczycili nas swoją obecnością i życzenia złożyli poseł na Sejm RP Agata Wojtyszek, Starosta Starachowicki Piotr Ambroszyk i Przewodnicząca Rady Powiatu Bożena Wrona. Specjalny list od eurodeputowanego Adama Jarubasa odczytał wiceprezes zarządu wojewódzkiego ZMW Tomasz Niedziątek. Druhowie OSP w Wielkiej Wsi z prezesem Edwardem Lipcem uczestniczyli we mszy św. z poczem sztandarowym. Gości dożynkowych organizatorzy częstowali żurkiem, domowymi pierogami i ciastami oraz swojskimi wędlinami z Masarni Państwa Pawła i Łukasza Nowaków z Wąchocka. Chleb dożynkowy ofiarowała kolejna rodzinna firma Państwa Haliny i Sławomira Sajeckich z Wąchocka. Organizację święta plonów wsparli lokalni przedsiębiorcy: Joanna i Mirosław Kowalikowie z Parszowa, Zbigniew i Karol Maliccy, Anna Latała prezes Banku Spółdzielczego w Wąchocku. Dziękujemy piekarni z Adamowa pana Dariusza Wojteczka za chleb dożynkowy. Na scenie występy folklorystyczne przygotowały zespoły KGW z Wielkiej Wsi, Rataj, Marcinkowa, Parszowa i Wąchocka. Zatańczyły dzieci z zespołu Świetliki z miejscowego WDK a zaśpiewały z sąsiedniego Marcinkowa. Do tańca zapraszał zespół Niepokonani z Suchedniowa a wieczorną potańcówkę poprowadził DJ Marek Samsonowski. Dla dzieci na ich ostatnie godziny wakacji przygotowaliśmy bezpłatne atrakcje w postaci dmuchanych zjeżdżałni, piłek-bumperów, popcornu i waty cukrowej. Jako organizatorzy w imieniu Pana Burmistrza składamy podziękowania za pomoc w przygotowaniach wszystkim osobom zaangażowanym w realizację imprezy dożynkowej a w szczególności Paniom z KGW w Wielkiej Wsi z przewodniczącą Haliną Nowicką i niezastąpioną Haliną Dudek za przygotowany pyszny catering. Radnemu Sylwestrowi Rudzkiemu i sołtysom Dariuszowi Dudkowi z Wielkiej Wsi i Włodzimierzowi Derlatce z żoną Anielą z Węglowa, którzy wraz z P. Elą Wróbel przygotowali piękną oprawę plastyczną sceny. Instruktorom MGOK: Markowi Samsonowskiemu, Marcie Blicharz, Elżbiecie Wróbel, Karolowi Drejowi. Obsłudze Anetcie Olesińskiej i Joannie Gardjan. Pracownikom interwencji z zarządzającym Konradem Borkiem.

Dziękujemy wszystkim Mieszkańcom i Gościom przyjezdnym za wspólne świętowanie i świetną zabawę.

Marian Suszał
dyrektor MGOK w Wąchocku

Dożynki w obiektywie

Projekty MGOK w Wąchocku w roku 2023

Mijający rok obfitował w liczne zrealizowane projekty, których finansowanie pochodziło z różnych źródeł, zarówno ze środków publicznych jak i od prywatnych fundacji i firm.

Już w lutym 2023 roku zrealizowaliśmy projekt „Akademia Cooltura” w zakresie wielokulturowości w ramach, którego dzieci z zespołu tanecznego Świetliki uczyły się tańców romskich. Cykl kilku weekendowych warsztatów poprowadziła specjalistka z zakresu znajomości kultury Romów pani Ula Jarosiewicz z Warszawy. Dzięki dofinansowaniu z Fundacji PERSPEKTYWY pracownia krawiecka Agnieszki Sarzyńskiej uszyła przepiękne suknie cygańskie dla wszystkich uczestniczek projektu. Zespół prezentował wyuczoną choreografię na wielu imprezach w tym między innymi w Starchowicach na Festiwalu ETNO blender, na Pikniku Rodzinnym w Marcinkowie, Pikniku Patriotycznym w Wąchocku, Dożynkach Gminnych oraz ostatnio na Wieczorze Polsko-Ukraińskim.

W czerwcu gościliśmy mobilne „Muzeum na Kółkach” Projekt dofinansowany został przez Muzeum Żydów Polskich POLIN z Warszawy. W ramach zadania mobilne muzeum stacjonowało u nas 3 dni a wszyscy zainteresowani mogli je zwiedzać i dowiedzieć się czegoś ciekawego na temat kultury, religii i historii Żydów polskich. Projekt obejmował również poprowadzenie przez edukatorki POLIN dwóch warsztatów dla dzieci i młodzieży. Pierwszy „Z mazowieckiej Wsi do Hollywood” dotyczył niezwykłej historii założycieli wytwórni filmowej Warner Bros. Drugi warsztat „Tradycje kuchni żydowskiej”, to zajęcia na których dzieci poznały smaki i zapachy związane z kuchnią żydowską i uczyły się zaplatać chałkę. Ze strony partnera projektu Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury zostały przeprowadzone 2 warsztaty. Bajgle i czulent... jak to smakuje?”, to zajęcia kulinarne, na których przyrządziliśmy wyżej wspomniane dania. Pod okiem naszej plastyk pani Elżbiety Wróbel przeprowadzono warsztaty plastyczne malowania na szkle. Każdy uczestnik warsztatów mógł namalować swój znak a wykonaną pracę w formie witraża zabrać ze sobą do domu.

Listopad to czas na kolejny wielokulturowy projekt „Warsztaty tańców ukraińskich”. W ramach konkursu Centrum Mieroszewskiego, które działa na rzecz dialogu i porozumienia między narodami Europy Wschodniej, przeprowadziliśmy dwuweekendowe warsztaty taneczne dla zespołu Świetliki z zakresu tańców ukraińskich. Zajęcia poprowadziła magister choreografii Liudmyła Chuban z Gorzowa Wielkopolskiego. W ramach projektu została przygotowana choreografia taneczna, wypożyczono ludowe stroje ukraińskie. Na zakończenie zorganizowaliśmy wieczór polsko-ukraiński, z koncertem dzieci z Ukrainy i Polski. Wszyscy występujący otrzymali upominki. Nie zabrakło też słodkiego poczęstunku.

5 grudnia byliśmy w Warszawie na podsumowaniu konkursu grantowego „Fundacji na Rzecz Wielkich Historii”, którego głównym partnerem jest Muzeum Historii Polski w Warszawie. Nasza drużyna znalazła się w gronie 25 finalistów z całego kraju. Konkurs Śladami Bohaterów Podziemia, polegał na odnalezieniu bohatera, przeprowadzeniu kwerendy historycznej i nagraniu krótkiego filmu w konwencji Insta Story. Wybraliśmy postać Marianny Fudali ps. Zuzia, która w czasie wojny była łączniczką AK. Dziękujemy Pani Marii za pouczającą lekcję historii.

Na koniec roku udało nam się również domknąć projekt zakupu mobilnej sceny dla Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury. Koszty zakupu w połowie pochodziły z budżetu gminy, pozostałą kwotę ofiarowali sponsorzy: Fundacja PERSPEKTYWY Tomasza Gałka i Bank Spółdzielczy w Wąchocku. Serdecznie dziękujemy naszym darczyńcom!

W październiku został zaakceptowany nasz projekt Fotoplastykon Studnia Pamięci złożony do Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny. W przyszłym roku na wąchockim rynku stanie fotoplastykon, w którym mieszkańcy i goście będą mogli oglądać archiwalne zdjęcia Wąchocka i okolic w formacie 3D. Ta czasowa instalacja wzbogaci ofertę edukacyjną i turystyczną naszego miasteczka.

Stowarzyszenie Przyjazna Wieś Rataje

Podsumowania 10-letniej działalności Stowarzyszenia dokonała w imieniu 3-osobowego zarządu prezes Anna Fiślak. Ilustracją wystąpienia była multimedialna prezentacja obrazująca skalę podejmowanych przedsięwzięć, od spotkań w gronie członków poprzez szkolenia, wyjazdy studyjne, wycieczki i trwał, materialne efekty powstałe z pozyskanych funduszy. Był to czas intensywnej pracy, integracji i współdziałania na rzecz społeczności Rataj. Słowa gratulacji za zaangażowanie społeczne i życzeń kolejnych dziesiątek jubileuszy skierował do członków Stowarzyszenia zastępca burmistrza Wąchocka Sebastian Staniszewski. Dyrektor MGOK w Wąchocku Marian Suszał dziękował za pomoc i aktywność wszystkim w organizowaniu różnych inicjatyw kulturalnych. Specjalne ukłony dla Pani Prezes Anny Fiślak, dla której Wiejski Dom Kultury, jego stan, wyposażenie i zagospodarowane otoczenie jest priorytetem wśród spraw społecznych. Od koleżanek i kolegów ze Stowarzyszenia w podziękowaniu były serdeczne uściski i kwiaty.

10 lat temu tj 6.12.2013r. z inicjatywy 12 osób min. członkiń KGW Rataje, powstało Stowarzyszenie Przyjazna Wieś Rataje.

Powstanie Stowarzyszenia było komplementarne dla działań istniejącego w Ratajach od ponad 60 lat KGW. Ze względu na obowiązujące wówczas przepisy KGW nie mogły pozyskiwać środków finansowych przeznaczonych dla rejestrowych stowarzyszeń. 23.03.2014r. nasze stowarzyszenie zostało zarejestrowane w KRS i uzyskało osobowość prawną. Już 2014 r. pozyskało pierwsze środki finansowe na realizację zadań publicznych, co było zgodnie z założeniami i statutem stowarzyszenia, w którym zapisaliśmy m.in. „dbałości o kulturę, tradycję, dziedzictwo narodowe, działalność na rzecz mieszkańców i rozwój lokalnego środowiska”

Na przestrzeni 10 lat Stowarzyszenie Przyjazna Wieś Rataje pozyskało środki na realizację 23 zadań, projektów i grantów. Były to środki finansowe w wysokości 50 990,00 zł, na zadania miękkie – 24 090,00 zł m.in. na zakup sprzętu sportowego, sprzętu multimedialnego na wyposażenie WDK Rataje oraz zagospodarowanie terenów przy świetlicach wiejskich w Ratajach i Marcinkowie. W latach 2019 i 2020 stowarzyszenie, za zgodą i dzięki współpracy z Opactwem Cystersów w Wąchocku, pozyskało środki finansowe od Wojewódzkiego Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków w Kielcach w wysokości 93 738,98 zł na przeprowadzenie prac konserwatorskich ołtarza głównego w kaplicy pw. Św. Zofii w Ratajach. Na realizację zadań publicznych stowarzyszenie pozyskiwało środki finansowe w konkursach grantowych organizowanych przez Urząd Miasta i Gminy Wąchock, Starostwo Powiatowe w Starachowicach,

LGD „Wokół Łysej Góry” w Bielinach, Urząd Marszałkowski oraz Programu Odnowy Wsi świętokrzyskiej”. W ramach realizacji poszczególnych zadań dzieci, młodzież i mieszkańcy Rataj i gminy Wąchock uczestniczyli w za-

jęciach sportowych, warsztatach, spotkaniach edukacyjnych, wielu wyjazdach integracyjnych, wyjściach na koncerty, do teatru a ostatnio grupa pań uczestniczyła w zajęciach sportowych na basenie połączonych z nauką pływania i aqua fitness.

10 lat działalności to czas, w którym stowarzyszenie wzbogaciło się w cenne doświadczenia, zebrało spory kapitał w tym ten najważniejszy, mobilizację i coraz większe zaangażowanie mieszkańców, który stanowi solidny fundament pomyślności w realizacji projektów obecnych i inicjatyw w przyszłości. Dziękujemy wszystkim naszym darczyńcom, sympatykom i członkom. Zapraszamy wszystkich chętnych do realizacji z nami swoich pasji.

Piękno okrągłego jubileuszu dopełnił przepyszny tort, poczęstunek i pamiątkowe zdjęcia.

Zarząd Stowarzyszenia tworzą nieprzerwanie od 10 lat: prezes Anna Fiślak, wiceprezes Wiesława Adamczyk, Skarbnik - Alicja Grzelec.

Szkoła Podstawowa w Parszowie

Jubileusz 55-lecia Szkoły

Dzień 10 listopada 2023r. z pewnością na długo pozostanie w pamięci społeczności szkolnej, grona pedagogicznego, rodziców, pracowników szkoły i zaproszonych gości. Właśnie wtedy uroczystie obchodziliśmy 55-lecie powstania naszej placówki. Jubileusz rozpoczęła msza święta celebrowana w parszowskim kościele przez o. Opata Eugeniusza Augustyna z Opactwa Cystersów w Wąchocku, księdza proboszcza Emanuela Kolatorowicza oraz absolwenta szkoły – księdza Marcina Wojciechowskiego. Podniosły charakter nabożeństwu nadawały poczty sztandarowe. Po uroczystej mszy uczniowie wraz z nauczycielami, gośćmi, rodzicami udali się do szkoły, gdzie nastąpiła część oficjalna prowadzona zgodnie z ceremoniałem szkolnym przez p. Katarzynę Michotę i p. Katarzynę Lipińską. Rozpoczęli ją ubiegłorocznymi absolwenci: Klaudia Życińska i Mikołaj Szumielewicz nostalgicznym utworem Zbigniewa Wodeckiego „Lubię wracać tam, gdzie byłem”.

nego obowiązkowego oddziału przedszkolnego przygotowanych przez panią Katarzynę Krasowską. Montaż słowno-muzyczny zabrał obecnych w symboliczny rejs wspomnień o ludziach związanych ze szkołą, skłaniał do refleksji o upływającym czasie, a piosenka Michała Bajora „Twarze, twarze” zaśpiewana przez Klaudię Życińską wywołała u niektórych łzy wzruszenia. W wierszu „Nie pamiętasz..” emocjonalnie recytowanym przez Nadię El-Dursi i piosence „Nim wstanie świt” młodzi artyści nawiązali do wartości patriotycznych, miłości Ojczyzny, jak przystało na uczniów, których szkoła nosi zaszczytne imię Wojska Polskiego. Nie zabrakło też radosnych uniesień i uśmiechów, gdy w sali rozległa się piosenka „Szkolne życzenia” (Zuzia Suwara, Emilia Baćko z kl. III) i głośne „Sto lat” dla nauczycieli, a pierwszoklasiści z kucharzem (Ksawery Spadło kl. V) żywiłowo wystąpili w tańcu do melodii „Zupa Romana”. Na ludową nutę, wesoło, skocznie i barwnie wystąpili w piosence i polce drugoklasiści z Dziecięcego Zespołu Ludowego „Przepióreczki”. Chłopcy z kl. V, VII (Ksawery Spadło, Jan Michota, Kamil Strzelec) wspólnie z chórem szkolnym w humorystyczny sposób przypomnieli widzom okres nauczania zdalnego. Uczniowie zaprezentowali swoje talenty aktorskie we fragmencie „Zemsty” Aleksandra Fredry (Natalia Cholewińska, Nadia El-Dursi), wokalnie-instrumentalne (Jan Michota, Mikołaj Szumielewicz, Krzysztof Pikor), sportowo-taneczne (uczennice kl. VI, V). Ważnym momentem podczas akademii było przesłanie skierowane do społeczności szkolnej, wyśpiewane przez grono pedagogiczne i absolwentów szkoły w utworze „Miejcie nadzieję” do wiersza Adama Asnyka. Symboliczny rejs w przeszłość i teraźniejszość naszej szkoły zakończył taniec do muzyki z filmu „Piraci z Karaibów” radośniei z energią zaprezentowany przez dzieci z klasy II i III oraz uczennice z kl. VIII i V. Część artystyczna w wykonaniu uczniów pod kierunkiem p. Zofii Bzdregi i p. Katarzyny Michoty spotkała się z dużym aplauzem oglądających. Po gromkich brawach wszyscy zgromadzeni w sali gimnastycznej uczniowie, rodzice, goście zostali zaproszeni przez p. dyrektor Barbarę Gajewską do skosztowania

Po powitaniu gości został odśpiewany hymn państwa. Minutą ciszą uczczono pamięć o dyrektorach, nauczycielach, pracownikach naszej placówki, którzy odeszli już do wieczności. Jako wyraz hołdu dla Wojska Polskiego i budowniczych szkoły, delegacja uczniów złożyła kwiaty pod tablicą pamiątkową. W tej części jubileuszu p. dyrektor Barbara Gajewska przedstawiła obecnym rys historyczny szkoły, kształtowanie się szkolnictwa i oświaty na terenie Parszowa, które datuje się od roku 1837 i jest ściśle związane z rozwojem przemysłu górniczo-hutniczego w regionie. Były więc wspomnienia o działalności kierowników, dyrektorów, nauczycieli, osób, które na przestrzeni tych lat zostawiły trwałe ślady na kartach historii naszej szkoły. Część artystyczną uroczystości rozpoczął taniec – krakowiak pięknie zaprezentowany przez najmłodszych uczniów z rocz-

niczej obowiązkowego oddziału przedszkolnego przygotowanego przez absolwentkę szkoły P. Patrycję Kurek. Spotkanie przy słodkim poczęstunku było okazją do rozmów, wspomnień, pamiątkowych zdjęć i dzielenia się wrażeniami po obejrzanym występie. Następnie zgromadzeni udali się na zwiedzanie szkoły, gdzie można było obejrzeć dawne i obecne kroniki szkolne, eksponując zdjęcia, dokumenty z lat minionych, wytwory prac uczniów, bogatą kolekcję pucharów. Jubileusz 55-lecia istnienia Szkoły Podstawowej im. Wojska Polskiego w Parszowie to już przeszłość. Były to niewątpliwie piękne chwile, które mogliśmy spędzić w gronie przyjaznych naszej placówce ludzi. Dziękujemy wszystkim gościom za towarzyszenie nam w tym święcie. Dyrektor szkoły, grono pedagogiczne i uczniowie składają najserdeczniejsze podziękowania rodzicom, którzy pomogli w organizacji jubileuszu.

F
O
T
O

G
A
L
E
R
I
A

VIII Konkurs Literacki im. Ireny Zielińskiej

W środę 15 listopada w Samorządowej Szkole Podstawowej numer 3 imienia Stefana Żeromskiego w Suchedniowie odbyła się ósma edycja Konkursu Literackiego imienia Ireny Zielińskiej „Radość pisania, możliwość utrwalania”. Każdego roku uczniowie naszej szkoły biorą udział w tym znanym konkursie i często odnoszą sukcesy. W tym roku naszą szkołę reprezentowały uczennice Nadia El-Dursi z klasy VIII i Julia Chylak z klasy VI. Przed laty dyrektorem szkoły był Ryszard

Zieliński, a cenioną polonistką jego żona Irena. To rodzice Sławomira Zielińskiego, znanego dziennikarza, byłego szefa telewizyjnej „Dwójki”. By upamiętnić panią Irenę Zielińską w suchedniowskiej podstawówce co roku organizowany jest konkurs literacki dla uczniów szkół podstawowych. W tym roku w konkursie wzięło udział kilkanaścioro uczniów ze szkół podstawowych z Suchedniowa i okolicznych miejscowości. Do wyboru mieli pięć tematów, zgłoszonych przez jurorów; fotoreporterkę, reportażystkę i pisarkę Annę Musiałównę, poetkę Annę Zielińską-Brudek, prezes kieleckiego oddziału Związku Literatów Polskich Małgorzatę Wiśniewską, dyrektor biblioteki publicznej w Suchedniowie Iwonę Wójcik, polonistkę z I Liceum w Skarżysku - Kamiennej. Każda z prac była kodowana, co gwarantowało bezstronność jurorów. Zwyciężczynią została nasza uczennica Nadia El-Dursi. Jak oceniła Anna Zielińska-Brudek, poziom konkursu był wysoki, a kilka prac oceniła jako wyjątkowo dobre. Tradycją jest, że w dniu konkursu, Sławomir Zieliński zaprasza do Suchedniowa niezwykłych gości, którzy spotykają się ze szkolnym środowiskiem. Placówkę odwiedzili między innymi profesor Jerzy Bralczyk (dwukrotnie), Daniel Olbrychski, Mateusz Damiński, Artur Żmijewski czy Andrzej Piaseczny. Tym razem gościem specjalnym był Marek Sierocki, znany z tak popularnych programów telewizyjnych jak Teleekspres czy Szansa na Sukces. Gratulujemy Nadii i życzymy wielu sukcesów.

Nowoczesne technologie w naszej szkole

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom uczniów, pragnących poznawać nowoczesne technologie informatyczne, już od czterech lat w naszej szkole odbywają się zajęcia dodatkowe z robotyki, nauki programowania i kodowania

oraz projektowania i druku 3D. W bieżącym roku szkolnym dodatkowo konstruowanie robotów i maszyn zostało rozszerzone o elementy języka angielskiego. Nasza Szkoła w ramach projektu

Pn. „Wysoka jakość infrastruktury edukacyjno – sportowej kluczem do rozwoju Gminy Wąchock” jako pierwsza w gminie pozyskała drukarkę 3D da Vinci 1.0 Pro 3in1, co umożliwiło uczniom zaznajomienie się z drukiem 3D, który staje się coraz powszechniejszy. Znajomość programów do projektowania w 3D oraz umiejętność obsługi drukarki 3D

podnosi kompetencje informatyczne uczniów. Nauka z wykorzystaniem edukacyjnych zestawów LEGO możliwa jest m.in. dzięki wyposażeniu, jakie szkoła otrzymała z Programu #LaboratoriaPrzyszłości realizowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W roku 2022 otrzymaliśmy środki na realizację tego projektu - szkoła została wyposażona w nowoczesny sprzęt, który umożliwia uczniom rozwijanie zainteresowań w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych, a także w ramach zajęć pozalekcyjnych. Uczestnicy zajęć z robotyki mają do dyspozycji zestawy edukacyjne LEGO EDUCATION WeDo 2.0, LEGO EDUCATION Spike Essential i Spike Prime oraz tablety. Dzięki programowi #LaboratoriaPrzyszłości szkoła wzbogaciła się również w sprzęt nagłaśniający oraz aparaty fotograficzne z akcesoriami. Narzędzia te wykorzystywane są na co dzień w szkole, nie tylko do świetnej zabawy, ale też nauki i kształtowania nowych umiejętności, uwiecznienia różnych uroczystości szkolnych, wycieczek czy też podczas lekcji.

Jesteśmy szkołą

– nowe zasady oceniania w szkole w Parszowie!

W Szkole Podstawowej w Parszowie zrezygnowano z wstawiania „jedynek” jako ocen cząstkowych. Zapis ten został już oficjalnie wprowadzony do Statutu Szkoły. Za decyzją wprowadzenia takiej zmiany w wewnątrzszkolnym systemie oceniania opowiedzieli się zarówno uczniowie szkoły i ich rodzice, jak i nauczyciele. Rozwiązanie to ma na celu pozytywną motywację uczniów do nauki, niwelowanie negatywnych emocji i stresu oraz zapewnienie im komfortu i bezpieczeństwa. Pozwoli to skoncentrować się dzieciom na tym, by rzeczywiście nauczyć się danego materiału, zamiast stresować się

oceną niedostateczną w dzienniku. Szkoła bez ocen niedostatecznych nie oznacza jednak tego, że osoby, które nie nauczą się danej partii materiału, nie będą musiały jej później zaliczyć. „Jedynki” zastępuje symbol U, który oznacza tyle, co „jeszcze się uczę” lub „nie zdążyłem się jeszcze nauczyć”, a zatem daje uczniom szansę na bezstresowe nadrobienie zaległości i uzyskanie pozytywnej oceny. Osoby, które otrzymają U, będą musiały zaliczyć materiał, którego w danym momencie nie przyswoiły. Dogodny termin i formę zaliczenia uczeń będzie indywidualnie ustalał z nauczycielem.

A może dałoby się tak:

uczniowie czekają ✓

Teatrzyk „Czerwona Róża” - „Zemsta” Aleksandra Fredry

10 października 2023 roku Teatrzyk Czerwona Róża działający w Szkole Podstawowej w Parszowie wystawił sztukę „Zemsta” Aleksandra Fredry, aby upamiętnić 230 rocznicę urodzin patrona roku 2023 – najwybitniejszego polskiego komediopisarza, poety i pamiętnikarza oraz żołnierza kampanii napoleońskich. „Zemsta” to komedia Aleksandra Fredry, zainspirowana dokumentem, który znalazł na zamku w Odrzykoniu, wniesionym przez jego żonę w posagu. Poprzedni właściciele budynku posłużyli jako pierwowzory głównych bohaterów utworu: Cześnika i Rejenta. Jest to komedia opowiadająca dzieje dwóch zważnionych rodów. Kłótnia o zamek przeplata się w komedii z wątkiem miłości Klary i Waclawa. Wydarzenia rozgrywają się głównie w zamku, którego współwłaścicielami są bohaterowie: Cześnik Raptusiewicz oraz Rejent Milczek, ale także na terenie wsi. Między sąsiadami dochodzi do sporu o mur

graniczny, który jest jednym z głównych wątków lektury, obok miłości Waclawa i Klary (i ich ślubu). W przedstawieniu udział wzięli: Klara – **Natalia Cholewińska**, Waclaw – **Bartłomiej Puchalski**, Rejent – **Kacper Obarski**, Śmigalski – **Igor Bzinkowski**,

Narrator – **Filip Włodarczyk**, Papkin – **Nadia El-Dursi**, Cześnik – **Karina El-Dursi**, Podstolina – **Julia Jałowska**, Dyndalski – **Kamil Strzelec**, Mularze- **Ksawery Spadło i Jan Michta**. Aktorzy dali z siebie wszystko, a publiczność bawiła się doskonale. 3 listopada 2023 r. Kółko Teatralne "Czerwona Róża" wystawiło sztukę ponownie dla mieszkańców Parszowa, zaproszonych gości, rodziców, dziadków. Wśród przybyłych gości znajdował się również zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Wąchock – Sebastian Staniszewski, radny – Mirosław Jaźwiec oraz Przewodnicząca Rady Rodziców - Marzena Zdymira. Występ został uświetniony poprzez piękną dekorację, odpowiednią muzykę oraz wspaniałą grę aktorską naszych uczniów. Całość przedstawienia utrzymana w klimacie XVIII-wiecznej komedii przyniosła gromkie brawa i wspaniałe recenzje widzów. Serdecznie dziękujemy wszystkim za przybycie i gratulujemy uczniom klas VI-VIII niesamowitej gry aktorskiej.

2 października 2023 r. grupa 37 uczniów ze szkoły w Parszowie wraz z opiekunami: p. Barbarą Gajewską, p. Edytą Spilską, p. Małgorzatą Szczygieł, p. Marzeną Łabuda i p. Martą Bogusławską-Cieślak wyjechała na czterodniową wycieczkę w Bieszczady. Po spokojnej podróży, zakwaterowaniu w pensjonacie „Gawra” w miejscowości Łączki i zjedzeniu przepysznego obiadu, wyruszyli do Leska. Pierwszym punktem naszego zwiedzania był taras widokowy na wzgórzu Baszta o wysokości 421 m n.p.m. Można było z niego podziwiać malownicze okoliczne miejscowości: Weremień, Huzele i Łączki oraz inne charakterystyczne punkty, takie jak wyciąg narciarski Lesko.ski, Pasma Gruszki oraz szczyty gór: Łopiennik, Korbanię, Smerek, Hnatowe Berdo, Osadzki Wierch, Roh czy Połonina Caryńska. Po zejściu ze wzgórza, uczniowie udali się na spacer po Lesku. Drugiego dnia wycieczka udała się do Majdanu, skąd Bieszczadzką Kolejką Leśną wyruszyli do Balnicy. Trasa wiodła przez dawne, wysiedlone w latach 40. XX wieku wsie - Żubracze oraz Solinka oraz dzikie bieszczadzkie doliny. W Balnicy p.przewodnik Krzysztof zabrał podopiecznych na przebiegającą nieopodal granicę polsko-słowacką. Następnie uczniowie wyruszyli z miejscowości Brzegi, zielonym szlakiem, do Bacówki pod Małą Rawką, która usytuowana jest na wysokości 925m n.p.m. Oczom wędrujących ukazała się w pełnej krasie Połonina Wetlińska i Caryńska, a także panorama Bukowego Berda, Krzemienia i Szerokiego Wierchu wraz z Tarnicą. Kolejnym punktem tego dnia był Połańczyk i rejs statkiem po Jeziorze Solińskim.

Trzeciego dnia na uczniów z Parszowa czekała niesamowita atrakcja – przejazd Koleją Linową Gondolową. Podróż rozpoczęła się na zboczach góry Płasza na wysokości 456,60m. Po pokonaniu 1540 metrów dotarli na zbocza góry Jawor (561,80 m). W trakcie wjazdu i zjazdu gondolą podziwiali przepiękne widoki tj. Jezioro Solińskie i Jezioro Myczkowieckie, zapora wodna w Solinie, okoliczne miejscowości: Solina, Bóbrka, Myczkowce, Myczków, Połańczyk i Werlas. Była to niezapomniana i pełna emocji przejażdżka. Wyjazd dostarczył dzieciom i opiekunom wielu niezapomnianych wrażeń i na długo pozostanie w ich pamięci. Do domu wrócili zadowoleni, pełni miłych wspomnień.

20-lecie SKKT „Super Tramp”

W 2003 roku z inicjatywy ś.p. Pani Grażyny Frankiewicz (nauczyciela przyrody) działalność w Szkole Podstawowej w Parszowie rozpoczął Szkolny Klub Krajoznawczo-Turystyczny „Super Tramp”. Głównym celem organizacji jest propagowanie i popularyzacja miasta Skarżyska-Kamiennej i okolic, jego tradycji historycznych, walorów krajoznawczych i turystycznych. Wędrując m.in. w soboty, dni wolne od nauki szkolnej, uczniowie wzbogacają wiedzę o naszym regionie, poznają miejsca pamięci narodowej, promują zdrowy styl życia i podziwiają krajobrazy ojczystej ziemi, którą tak ukochał nasz rodak – syn tej ziemi – Stefan Żeromski. Klub „Super Tramp” działa pod patronatem Oddziału Miejskiego PTTK ze Skarżyska-Kamiennej. W ramach współpracy uczniowie wraz z opiekunami biorą udział w rajdach, wędrując po ziemi świętokrzyskiej. A są to następujące wyprawy: Rajd Jesienny,

Rajd Mikołajkowy, Rajd Wiosenny i Rajd Lizakowy. W pamięci na długo zapamiętane zostaną wspólne ogniska, pieczenie kiełbasek, słynna kawa zbożowa, jak również niezapomniana „bramka”. W czasie dwudziestoletniej działalności klubu uczestnicy rajdów i opiekunowie wielokrotnie odbierali dyplomy i puchary z rąk Prezesa PTTK-u (Pana Jana Włodarczyka, a od 2022 roku Pana Grzegorza Kowalskiego). Grupa z Parszowa jest zauważalna na szlakach, natomiast prowadzący koło są doceniani przez Zarząd OM PTTK ze Skarżyska-Kam. Podczas obchodów rocznicowych (60-lecia, 65-lecia i 70-lecia skarżyskiego PTTK-u) opiekunowie SKKT z Parszowa otrzymali „podziękowanie za wieloletnią współpracę i propagowanie turystyki pieszej wśród dzieci i młodzieży”. Niejednokrotnie Szkoła Podstawowa w Parszowie otrzymywała puchar dla najliczniejszej grupy biorącej udział w rajdzie. Rekord został pobity 26 marca 2022 roku, kiedy to w Rajdzie Wiosennym udział wzięła grupa 56 uczniów z naszej szkoły. Jeszcze nigdy w czasie 20 – letniej działalności klubu nie było aż tak licznej ekipy wędrowców. SKKT w Parszowie współpracuje również ze Staropolskim Towarzystwem Przyrodniczo-Leśnym Kotyzka ze Starachowic. W obecnym roku obchodzimy dwudziestolecie istnienia koła. Z tej okazji opiekunowie SKKT w Parszowie składają podziękowania uczniom, którzy podejmują trud pieszej wędrowki, bo to dzięki Wam możliwa jest kontynuacja dzieła Pani Grażyny oraz realizacja założeń organizacji. Podziękowania należą się również Rodzicom, którzy pozwalają swoim pociechom brać udział w wyprawach.

15 lat Przedszkola Pluszowego Misia

Historia edukacji przedszkolnej sięga 1949 roku, kiedy to w Parszowie utworzono publiczne przedszkole. Mieściło się ono w sali parafialnej na placu obok plebani. W 1968 roku przeniesiono je do nowego budynku szkoły. 31 sierpnia 1995 r. zlikwidowano Przedszkole Publiczne w Parszowie, a od 1 września 1995 roku obowiązkowy oddział przedszkolny został włączony w strukturę Szkoły Podstawowej. W latach 1996-1995 dyrektorem Przedszkola Publicznego była Lidia Życińska.

Widząc potrzebę utworzenia oddziału przedszkolnego dla dzieci 3, 4 i 5 – letnich przy Szkole Podstawowej w Parszowie, dyrektor Szkoły Barbara Gajewska i sekretarz Katarzyna Michta napisały i wprowadziły w życie projekt, który był współfinansowany przez Unię Europejską. Pozyskano kwotę 261535 zł. W ten sposób powróciło przedszkole z szeregiem

atrakcji. Darmowymi posiłkami, wyjazdami do Teatru „Kubuś” w Kielcach, nowoczesnym wyposażeniem i innowacyjnymi zajęciami. Uroczyste otwarcie miało miejsce 10 grudnia 2008 roku. Po zakończonym projekcie w 2010r., realizowany był kolejny projekt współfinansowany przez Unię Europejską prowadzony przez Gminę Wąchock skierowany do wszystkich szkół z terenu gminy. Po zakończonych projektach, władze gminy widziały potrzebę kontynuacji edukacji przedszkolnej. Dzięki przychylności władz Wąchocka w związku z prośbami rodziców i Dyrektora Szkoły w 2017r. czas pracy przedszkola został wydłużony. Obecnie dziecko może przebywać w przedszkolu 9 godzin pod opieką nauczycieli. Zajęcia w przedszkolu dostosowane są do możliwości, potrzeb i zainteresowań dzieci oraz oczekiwań rodziców.

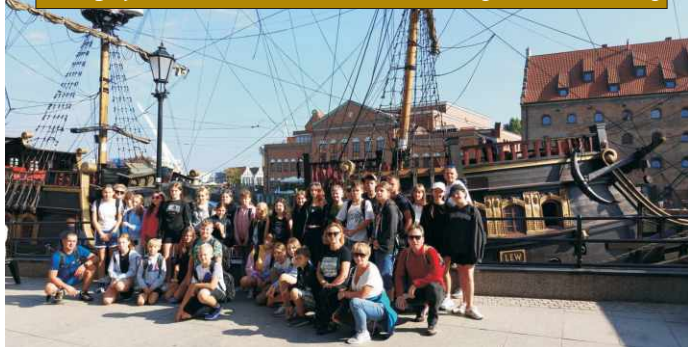
W przedszkolu prowadzone są zajęcia z języka angielskiego oraz logopedia. Wykorzystujemy w pracy atrakcyjne metody nauczania, zajęcia są ciekawe i kreatywne, co wpływa na wszechstronny rozwój dzieci. Uwzględniamy indywidualne podejście do każdego dziecka. W naszym przedszkolu tworzymy przyjazną i serdeczną atmosferę. Bierzymy udział w konkursach, projektach i programach ogólnopolskich. Dzieci przygotowywane są do udziału w uroczystościach przedszkolnych, występach artystycznych. W ramach zajęć prowadzone są zajęcia muzyczno-taneczne oraz zajęcia plastyczno-techniczne rozwijające motorykę małą. Współpracujemy z rodziną przekazując na bieżąco rzetelną i obiektywną informację o postępach, zachowaniu i rozwoju dziecka. W razie konieczności obejmujemy dziecko pomocą Psychologiczną – Pedagogiczną.

Z okazji Jubileuszu 15 – lecia Przedszkola Pluszowego Misia w Parszowie życzymy dzieciom - radości, uśmiechu i wielu wspaniałych chwil spędzonych w Naszym Przedszkolu.

Zespół Placówek Oświatowych w Wąchocku

Wyjazd na zieloną szkołę

melexem i zwiedzanie ZOO w Gdańsku, wizytę w parku trampolin w Rumi, odwiedziny w Aqua Parku w Redzie, przejażdżkę melexem po okolicach Jastrzębiej Góry, zwiedzanie Latarni Rozewie oraz pełną humoru wizytę w Muzeum Figur Woskowych czy lekcję biologii wśród przepięknych motyli z całego świata. Wspaniała pogoda, moc atrakcji i przyjazna atmosfera pozostaną w sercach uczestników na długo.

Z
P
O

W dniach 25-30 września 2023 r. nasi uczniowie wraz z nauczycielami uczestniczyli w wyjeździe na Zieloną Szkołę, która tym razem odbyła się w Jastrzębiej Górze. Oprócz codziennego korzystania z uroków przepięknej okolicy i zajęć rekreacyjnych na słonecznej plaży, uczestnicy mogli liczyć na wiele atrakcji, a wśród nich: wycieczkę do Gdańska, rejs statkiem, przejażdżkę

Promujemy czytelnictwo

W związku z realizowanym w naszej placówce Narodowym Programem Rozwoju Czytelnictwa 2.0. szkolna biblioteka wzbogaciła się o 713 woluminów nowych lektur, książek dla dzieci i młodzieży oraz książek historycznych. Aby zachęcić uczniów do częstszego sięgania po literaturę piękną, prowadzi się szereg ciekawych akcji, takich jak „Dzień głośniego czytania”, „Dzień postaci z bajek”, „Starszy czyta młodszemu” oraz lekcje biblioteczne. Dużym zainteresowaniem cieszyła się przygotowana przez bibliotekę wystawa „Książka dawniej i dziś”. Atrakcją, na którą z pewnością wszyscy czekają będzie zaplanowane na grudzień spotkanie autorskie z Markiem Michałakiem - autorem poczytnych książek dla dzieci oraz byłym rzecznikiem praw dziecka.

Sukces naszych koszykarek

Nasze dziewczęta na 4 miejscu w Otwartych Mistrzostwach Szkół w Koszykówce 3x3! Turniej odbył się w dniach 16-18 września w Gdańsku, a wzięło w nim udział niemal 60 reprezentacji szkół z całej Polski w czterech kategoriach wiekowych. Nasze koszykarki (reprezentujące województwo świętokrzyskie) zanotowały pierwszego dnia świetne wyniki, wygrywając pewnie 3 spotkania z mocnymi rywalkami i zajęły ostatecznie 1 miejsce w grupie A. Rewelacyjna postawa dziewcząt dała im awans do najlepszej czwórki turnieju wśród 10 finałowych drużyn i choć nie udało się poprawić tego rezultatu w kolejnym dniu, to jest to ogromne osiągnięcie i powód do dumy dla naszych dziewcząt. Natomiast koszykarki z najmłodszej grupy: Emilka Raunmiagi, Lila Łuczkiewicz, Hania Karyś oraz Ola Pater wzięły udział w pierwszej edycji turnieju Mikro Basket 2x2, zorganizowanego przez fundację byłej reprezentantki Polski, Mistrzyni Europy i jednej z najbardziej znanych polskich koszykarek Katarzyny Dulnik.

PAMIĘTAMY O NASZEJ HISTORII

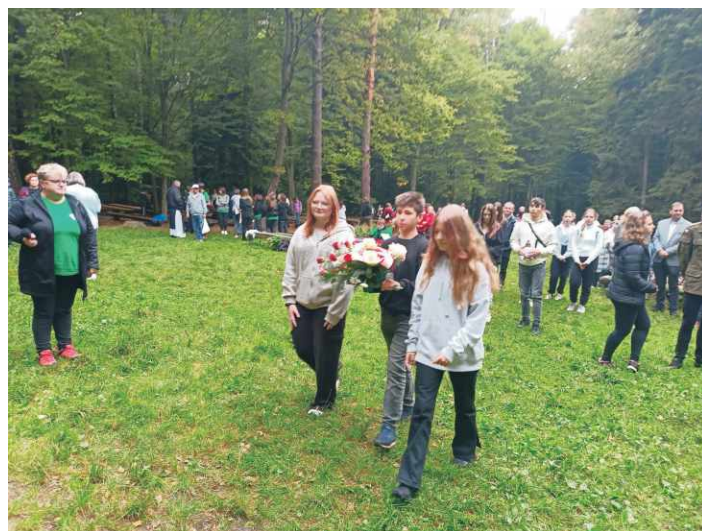

Wrzesień to miesiąc, w którym szczególną uwagę zwracamy na wydarzenia z czasów II wojny światowej i wspominamy bohaterów, dzięki którym możemy dziś żyć spokojnie. Taki też cel przyświecał kolejnemu Wrześniowemu Spotkaniu Dzieci i Młodzieży na Wykusie. 26 września 2023 roku uczniowie klasy 6a oraz klasy 5 uczestniczyli w uroczystej mszy świętej celebrowanej przez

O. Benedykta. Dh. Anna Skibińska przygotowała okolicznościową gawędę, która pozwoliła uczniom przenieść się w tamte okrutne czasy. Po wysłuchaniu pieśni patriotycznych delegacje instytucji i szkół złożyły wiązanki i zapaliły znicze by upamiętnić poległych tu Bohaterów. Następnie posadzono dąb ku czci majora Eugeniusza Kaszyńskiego ps. „Nurt”. Spotkania na Wykusie to niecodzienna lekcja historii dla dzieci i młodzieży z pobliskich szkół, lekcja zupełnie inna niż te realizowane w sali lekcyjnej. Dzień później uczniowie klas siódmych uczestniczyli w obchodach 84 rocznicy powstania Polskiego Państwa Podziemnego przy kaplicy św. Jacka w Wąchocku. Natomiast przed dniem Wszystkich Świętych przedstawiciele Samorządu Uczniowskiego wraz z kl. 5

odwiedzili groby naszych lokalnych bohaterów, m.in. Westerplaczyka – pana Mariana Pocięchy oraz żołnierzy Powstania Styczniowego, spoczywających na naszym cmentarzu.

105 rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości była okazją do zorganizowania w naszej szkole uroczystej akademii. Dzięki przedstawionej prezentacji multimedialnej uczniowie przybliżyli sobie wiedzę historyczną na temat 123-letniej niewoli naszej ojczyzny, drogi do wolności i aktualnego statusu tego święta.

Witamy w gronie szkolnej braci!

W dniu 15 listopada 2023 roku odbyła się w naszej szkole uroczystość ślubowania uczniów klas pierwszych. Wszystkich zebranych, w pięknie udekorowanej przy współpracy z rodzicami sali, powitała pani dyrektor Dorota Janas. Po wysłuchaniu jej serdecznych i pełnych zachęty, ale i wskazówek słów skierowanych do najmłodszych uczniów, rozpoczął się program artystyczny przygotowany przez wychowawczynie klas pierwszych – panią Ewę Maciąg i panią Małgorzatę Oziomek oraz nauczycielkę muzyki panią Ewę Śliwę. Dzieci zaprezentowały swoje umiejętności recytatorskie i wokalne. Wykazały się wiedzą dotyczącą naszej ojczyzny, znajomością zasad, które ułatwiają prawidłowe funkcjonowanie w grupie rówieśniczej.

Wizyta w Kieleckim Teatrze Tańca

W październiku 50-osobowa grupa uczniów klas IV-VI wybrała się do Kieleckiego Teatru Tańca na przedstawienie muzyczno-taneczne „Syrenka Ariel”. Fabuła widowiska nawiązywała do znanej baśni H. Ch. Andersena „Mała syrenka” i była jego taneczną adaptacją. Historia wzajemnej miłości syreny – Ariel i człowieka – Księcia Eryka została opowiedziana językiem tańca. Dzięki miłości bohaterowie przezwyciężyli przeciwności losu i działania podstępnej wiedźmy morskiej Ursuli. Przedstawienie robiło wrażenie bogactwem kostiumów, piękną muzyką i tańcem aktorów. Niektórzy po raz pierwszy mieli okazję oglądać tego typu widowisko.

WIĘŚCI Z PRZEDSZKOLA PUBLICZNEGO W WĄCHOCKU

ZPO

Do Przedszkola Publicznego w Wąchocku, w nowym roku szkolnym 2023/2024 uczęszcza 77 dzieci. Najmłodszy podopieczni placówki szybko się zaadoptowali i chętnie przychodzą do swoich koleżanek i kolegów. W tym roku szkolnym, w poszczególnych grupach realizowane są liczne innowacje pedagogiczne, między innymi:

„Sensoplastyka – rozwijamy zmysły”, „Elementy planu Daltońskiego w grupie Biedronki, droga do rozwoju samodzielności, odpowiedzialności i współpracy”, „Eksperymenty te małe i te duże z profesor Neuronką”. Od początku roku szkolnego dzieci brały udział w licznych wydarzeniach i obchodach dni nietypowych.

We wrześniu odwiedziliśmy Opactwo Cystersów, aby wziąć udział w pikniku „Mnisi i Hutnicy”. Dzieci miały okazję przenieść się do odległych czasów i poznać jak żyli dawniej ludzie.

Świętem nietypowym, które obchodziliśmy w przedszkolu 15 września, to „Dzień Kropki”, jest to święto mające na celu budowanie pewności siebie, odkrywanie talentów i pobudzenie wyobraźni.

Ciekawą wrześniową inicjatywą, była Akcja Ekologiczna „Sprzątanie świata”. Tego dnia dzieci z całego przedszkola wyposażone w worki i rękawiczki wyruszyły na sprzątanie najbliższej okolicy. Głównym celem akcji było rozbudzenie świadomości ekologicznej i odpowiedzialności za przyrodę oraz pokazanie dzieciom, że rozwiązaniem problemu zaśmieconego środowiska, nie jest tylko coroczne sprzątanie, lecz głównie zmiana nawyków w codziennym życiu oraz segregacja i umiejętne gospodarowanie odpadami.

Bardzo ważnym świętem dla każdego dziecka, to „Dzień Przedszkolaka”. Święto zostało ustanowione z inicjatywy Rzecznika Praw Dziecka w 2013 roku, w celu popularyzacji wychowania przedszkolnego i wzrostu jego znaczenia w świadomości społecznej. Jest to wyjątkowy dzień w każdym przedszkolu. U nas również nie zabrakło atrakcji. Był wspólny taniec, poczęstunek oraz konkurencje sportowe. Na pewno był to dzień pełen wrażeń dla naszych przedszkolaków.

W październiku odwiedzili nas wyjątkowi goście. Byli to policjanci z Komendy Powiatowej w Starachowicach – pan Paweł Kusiak oraz pan Sebastian Śpiewak. Tematem przewodnim spotkania było utrwalenie z dziećmi zasad ruchu drogowego. Funkcjonariusze w formie praktycznej przypomnieli dzieciom numery alarmowe, omówili najważniejsze znaki drogowe, a także zwrócili szczególną uwagę na korzyści płynące z noszenia elementów odblaskowych. .

Popularnym w naszej placówce świętem jest „Dzień Dyni”, któremu corocznie towarzyszy konkurs na najładniejszą dynię. Tego dnia dzieci poznały odmiany dyni, segregowały dynie ze względu na wielkość, kolor, czy kształt. Można było spróbować babeczek dyniowych, czy wykonać dynie przestrzenną z papieru. Dzień Dyni został poprzedzony przedszkolnym konkursem „Zwariowana dynia”, w którym udział mógł wziąć każdy przedszkolak.

Po raz kolejny w naszej placówce odbył się gminny etap Świętokrzyskiej Olimpiady Przedszkolaka, która organizowana jest przez Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty. W tym roku nasi zawodnicy zmierzyli się z przedszkolakami z Przedszkola w Parszowie. Dzieciom mocno kibicowali nie tylko wychowawcy i inne dzieci, ale również dyrektorzy przedszkoli pani Dorota Janas oraz pani Barbara Gajewska, a także przedstawiciel

organu prowadzącego pan Sebastian Staniszewski. Wszystkie dzieci biorące udział w olimpiadzie otrzymały medale i upominki, a przedszkola pamiątkowe dyplomy oraz puchary. Również nagrody trafiły dla dzieci, które dopingowały uczestników. Wszystkie te niespodzianki były możliwe dzięki wsparciu finansowemu organu prowadzącego, na czele z burmistrzem Jarosławem Samelą.

Wrześniowe spotkanie dzieci i młodzieży na Wykusie

Już ponad 20 lat spotykamy się na Wykusie, by czcić pamięć i oddawać hołd poległym partyzantom. Organizując Wrześniowe Spotkania Dzieci i Młodzieży, realizujemy misję, jaką powierzyła naszej szkole Śp. Krystyna Rachtan, której marzeniem było, aby we wrześniu – w rocznicę powstania Polskiego Państwa Podziemnego – młodzież z pobliskich szkół spotykała się w tym niezwykłym miejscu. Tegoroczne obchody uświetnił swą obecnością starosta powiatu starachowickiego – Piotr Ambroszczyk wraz z dyrektorem Wydziału Edukacji – Michałem Gutowskim. Warto przytoczyć słowa, jakie skierował on do zgromadzonej młodzieży: „Cieszę się z tak licznej obecności dzieci i młodzieży. Przychodząc co roku na tę polanę stają się oni depozytariuszami pamięci o bohaterskiej postawie Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich Armii Krajowej „Ponury” – „Nurt”. Mam nadzieję, że kiedy nas już zabraknie, oni przekażą tę wiedzę swoim dzieciom i wnukom.” Młodzież zgromadzona na Wykusie to – obok organizatorów, czyli uczniów SP Wielka Wieś i SOSW Starachowice – uczniowie następujących szkół: ZPO Wąchock, SP Parszów,

SP Radkowiec, SP nr 11 Starachowice, MOS Skarżysko-Kamienna. Jak co roku, towarzyszy nam zawsze we Wrześniowych Spotkaniach Jacek Banaczkowski – syn Śp. Stefana Banaczkowskiego, ps. „Czortek”. Uroczystość rozpoczęła się mszą świętą, odprawioną przez O. Benedykta z Kościoła Ojców Cystersów z Wąchocka. Następnie okolicznościową gawędę opowiedziała dh. Anna Skibińska, wiceprezes Środowiska Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich AK „Ponury” – „Nurt”. W dalszej części odbył się koncert pieśni partyzanckich w wykonaniu uczniów naszej szkoły oraz uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego ze Starachowic. Po części artystycznej nastąpiło składanie wiązanek i zniczy pamięci pod kapliczką. Szczególnym wydarzeniem tegorocznej uroczystości było posadzenie dębu pamięci, poświęconego dowódcy zgrupowania Eugeniuszowi Kaszyńskiemu ps. „Nurt”. Dokonali tego przedstawiciele Nadleśnictwa Suchedniów: Zbigniew Pastuszka i Anna Wojkowska Klata wraz z przedstawicielką ŚŚZP AK – Anną Skibińską. Dziękujemy wszystkim za udział w uroczystości i zapraszamy za rok.

Konkurs patriotyczny... I historyczny

Nasze uczennice z klasy VII- Julia Piętaś, Zuzanna Turakiewicz i Gabriela Połec wzięły udział w konkursie recytatorskim „...gdy nad głowami świszczą kule...” poezja i proza okresu II wojny światowej. W Centrum Edukacyjnym #IPN „Przystanek Historia” w Kielcach wystąpiło 40 uczestników z różnych stron województwa

świętokrzyskiego. W loży jurorskiej zasiadli: dr Robert Piwko, naczelnik naszej Delegatury, Ilona Religa-Gola z Referatu Edukacji Narodowej oraz Paweł Sablik, dramaturg z Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach. Dziewczęta zaprezentowały trudną poezję z okresu wojennego. Na uwagę zasłużyła piękna interpretacja Julki Piętaś. Uczennice przygotowała pani Beata Sikorska.

Zuzia Turakiewicz i Mikołaj Budnik z klasy 7 wraz z nauczycielem historii p. Kingą Barszcz wzięli udział w gali finałowej VIII edycji Filmowego Konkursu Historycznego PATRIA NOSTRA, która odbyła się w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie. Nasi uczniowie pokonali setki szkół i zajęli 66 miejsce. Dzięki nowoczesnym technologiom oraz sprzętom zakupionym w ramach programu #LaboratoriaPrzyszłości, Zuzia i Mikołaj stworzyli inspirujący materiał filmowy, który został doceniony przez młodzież, ponieważ w tym konkursie to sami uczestnicy byli jednocześnie jury.

Ślubowanie klas pierwszych

“Ślubuję być dobrym Polakiem, dbać o dobre imię swojej szkoły i klasy, będę uczyć się w szkole jak kochać Ojczyznę, jak dla niej pracować, kiedy urosnę, będę starał się być dobrym kolegą, swym zachowaniem i nauką sprawić radość rodzicom i nauczycielom.”

24 października taką rotę ślubowania złożyły dzieci z klasy pierwszej ze Szkoły Podstawowej im. Świętokrzyskich Partyzantów AK w Wielkiej Wsi.

Ślubowanie pierwszoklasistów jest szczególnym dniem w życiu każdego dziecka, ponieważ oznacza ono oficjalne przyjęcie do społeczności szkolnej.

Podczas ceremonii ślubowania i pasowania na uczniów, odświętnie ubrane dzieci przedstawiły program artystyczny dla swoich gości, którymi byli nauczyciele, rodzice, dziadkowie i bliscy. Do występu przygotowała je wychowawczynie pierwszej klasy, **Krystyna Wojtachnio-Pituch**. Publiczność brawami doceniła dziecięce występy. Dyrektor szkoły, **Bożena Wrona** wielkim piórem, symbolizującym wiedzę, pasowała każde dziecko na ucznia i wręczała legitymacje szkolne. Obecny na

uroczystości zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Wąchock, **Sebastian Staniszewski** złożył dzieciakom życzenia i wręczył symboliczne upominki. Były kwiaty i podziękowania od Rady Rodziców, tort, a na końcu słodki poczęstunek. Cała uroczystość odbyła się w miłej atmosferze. Dzieciom życzymy wytrwałości i sukcesów w nauce.

Dzień Edukacji Narodowej

Dziś obchodziliśmy Dzień Edukacji Narodowej. Uczniowie klasy VI i VII pod kierunkiem p. Kingi Barszcz i p. Marleny Derlatka przygotowali zabawny skecz – parodię posiedzenia Rady Pedagogicznej, na której Fakir Sadu Babol-O-Babol – znany również jako Adam Poleć – przeprowadzał ćwiczenia odprężające dla nauczycieli. W kolejnej części Iga Sabatowska w roli dyrektora szkoły przy pomocy sekretarki Zuzi, rozstrzygnęła plebiscyt „Złota Róża”, w którym uczniowie, wypełniając ankiety, przyznali nauczycielom i pracownikom szkoły złote tytuły, np. ZŁOTA RZEPA czy ZŁOTY DRAPAK. Przewodnicząca Samorządu Uczniowskiego Paulina Szczykutowicz podziękowała nauczycielom i pracownikom szkoły za trud, który wkładają w nauczanie i wychowanie oraz złożyła im najserdeczniejsze życzenia z okazji ich święta. Po części artystycznej, opiekunowie Samorządu Uczniowskiego rozdali dyplomy i nagrody uczestnikom konkursu plastycznego pn. „Portret Nauczyciela”. Jury postanowiło wyróżnić 3 prace autorstwa Mai Zybaly, Joanny Stojekkiej i Wiktorii Jasińskiej. Następnie głos zabrała dyrektor szkoły p. Bożena Wrona, która przybliżyła historię

powstania Komisji Edukacji Narodowej. Złożyła również podziękowania nauczycielom i pracownikom szkoły, a także życzyła im wytrwałości w pracy. Ponadto pani dyrektor wręczyła nagrody w uznaniu zasług i osiągnięć w pracy dydaktyczno-wychowawczej oraz administracyjno-gospodarczej placówki. Na koniec Przewodnicząca Rady Rodziców p. Agata Leśnikowska złożyła życzenia szkolnemu gronu i zaprosiła nauczycieli i pracowników na skosztowanie tortu sprezentowanego przez Komitet Rodzicielski.

NARODOWE CZYTANIE

Podobnie, jak w ubiegłym roku, nasza szkoła przystąpiła do Narodowego Czytania. Tym razem była to piękna, ale trudna dla uczniów szkoły podstawowej, powieść Elizy Orzeszkowej „Nad Niemnem”. Uczniowie, jak zwykle, stanęli na wysokości zadania. Przygotowali fragmenty powieści, które zaprezentowali w dwóch grupach wiekowych: 0-III i IV-VIII. Ubrani w stroje epoki, pięknie się prezentowali. Był też konkurs na najciekawszy strój epoki – wszyscy otrzymali nagrody. Po czytaniu wszyscy uczestnicy mogli skosztowaćjadła ze stołów Korczyńskich i Bohatyrowiczów, a także skorzystać z u fryzowania włosów przy stoliku stylowych fryzur. Otrzymaliśmy również z Kancelarii Prezydenta pamiątkową pieczęć – każdy mógł nią opieczętować sobie przyniesioną książkę „Nad Niemnem”. Na koniec była możliwość zrobienia pamiątkowych zdjęć w fotobudce z Janem Bohatyrowiczem i Justyną Orzelską.

Organizatorem była p. Beata Sikorska.

W październiku nasza szkoła wzięła udział w ogólnopolskiej akcji „BohaterON w Twojej szkole 2023” o tematyce historycznej, mającej na celu upamiętnienie i uhonorowanie uczestników Powstania Warszawskiego oraz promocję historii Polski XX wieku.

Nasi uczniowie ze wszystkich poziomów nauczania, od przedszkola po najstarsze klasy, na lekcjach historii, polskiego, muzyki, godzin wychowawczych, czy zajęciach dodatkowych zdobywali wiedzę z zakresu powstania warszawskiego w atrakcyjnej dla młodych ludzi formie: filmów, animacji, spotów czy sluchowisk. Sami również mieli okazję wyrazić swoją artystyczną ekspresję wysłać wirtualną kartkę do powstańców. Wpisy były różnorodne, miały formę słowną, wizualną czy dźwiękową. Możemy je oglądać na stworzonym do tego celu portalu: <https://wpis.dumnizpowstancow.pl/>. Nagrane filmy, własnoręczne rysunki to wyraz podziękowania i uznania, a także refleksja na temat uczestników i wydarzeń, które miały miejsce w polskiej historii 79 lat temu. Była również okazja do odwiedzenia lokalnych miejsc pamięci, przymierzenia wyjątkowej biżuterii z symbolem Polski Walczącej, pokolorowania wielkoformatowej kolorowanki, czy chociażby odśpiewania piosenki promującej ogólnopolską akcję edukacyjną "BohaterON – włącz historię!"

Projekt „Nie zmarnuj swojego życia”

9 października odbyło się podsumowanie projektu profilaktycznego „Nie zmarnuj swojego życia”. W działania zaangażowali się wychowawcy wraz z klasami IV-VIII. Podstawowym założeniem projektu profilaktyki uzależnień pt. „Nie zmarnuj swojego życia” w procesie dydaktyczno – wychowawczym jest wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności niezbędne w podejmowaniu właściwych decyzji między innymi: wyrabianie umiejętności asertywnego odmawiania, wykształcenie nawyku zdrowego stylu życia oraz prowadzenie działań zmierzających do zmniejszenia rozmiarów niekorzystnych zjawisk występujących w szkole (zdiagnozowanych) i ich zapobieganie. Uczniowie przygotowali prace: plakaty, prezentację multimedialną, a także filmik podejmujący tematykę profilaktyki uzależnień. Był to I etap realizacji projektu, kolejny będzie realizowany w trakcie wycieczki szkolnej do Łodzi. Przyznane zostały nagrody: I miejsce: Iga Sabatowska i Aleksandra Płusa - za

filmik profilaktyczny, II miejsce: Klasa VIII za plakat, III miejsce: Julia Piętaś i Julia Gawlik za prezentację multimedialną. Wyróżnienia: Adam Połec, Jakub Piętaś.

PRZERWA NA CZYTANIE

30 października nasza szkoła zamieniła się w jedną wielką bajkę, a to za sprawą uczniów i nauczycieli, którzy wystąpili dziś w niecodziennych strojach, wcielając się w różne bajkowe postacie. Przystąpiliśmy bowiem do realizacji akcji czytelniczej, której celem jest bicie rekordu w czytaniu na przerwie. Zaangażowaliśmy całą społeczność szkolną: grono nauczycielskie na czele z dyrektorem szkoły p. Bożeną Wroną, pracowników administracji oraz wszystkich uczniów, obecnych dzisiaj w szkole. Wspólne czytanie okazało się niezwykłą przygodą i dostarczyło wielu pięknych wrażeń. Tegoroczna „Przerwa na czytanie” to IV Międzynarodowa edycja VIII Ogólnopolskiej akcji bicia rekordu w czytaniu na przerwie. Jej głównym celem jest pokazanie uczniom, że czytanie jest fajne, może być zabawą i sprawiać przyjemność. Patronat Honorowy nad akcją objęła Fundacja ABCXXI Cała Polska czyta dzieciom, Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą. Patronat medialny nad akcją objęła Fundacja Powszechnego Czytania, Polska Sekcja IBBY, Stowarzyszenie EBIB – Elektroniczna Biblioteka, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Biblioteki Szkolne Online, Międzynarodowy Festiwal Literatury Dziecięcej Rabka Festival, LEGIMI. Cieszymy się, że jesteśmy częścią tego wspaniałego wydarzenia. Realizujemy ważną inicjatywę zachęcania do czytania i sięgania po książki w każdym wieku, jednocześnie bawiąc się przy tym w najlepsze.

Wizyta gości ze Stanów Zjednoczonych

14 listopada gościliśmy naszych serdecznych przyjaciół ze Stanów Zjednoczonych - Marka Bodziocha i Johna Fracasso. Ich odwiedziny to kontynuacja tradycji i wizyt zapoczątkowanych przez Richarda Saundersa i Alvina Bodziocha. Uczniowie pięknie wystąpili w akademii, której elementy zostały zaprezentowane w języku angielskim. Goście zwiedzali szkołę i byli zachwyceni zmianami, jakie zaszły w ostatnich latach.

Wycieczki, wycieczki...

królowa Bona oraz wiele innych tajemniczych postaci. Podczas wizyty, oprócz zwiedzania multimedialnej ekspozycji i poznania obyczajów naszego regionu, nasi uczniowie obejrżeli krótki seans W kinie 3D oraz skorzystali ze specjalnie przygotowanej sali edukacyjnej. Jedną z największych atrakcji tego dnia był z pewnością lot na miotle, który możliwy był dzięki zastosowaniu najnowszej technologii VR. Przy pomocy symulatora lotu uczniowie dolecieli na sabat czarownic. Punktem kulminacyjnym wycieczki był wspólny grill, w czasie którego uczniowie mieli możliwość integracji oraz spędzenia miło czasu.

11 października uczniowie klas IV -VIII wraz z wychowawcami uczestniczyli w wycieczce do Łodzi. Pierwszym punktem wyjazdu był udział w spektaklu muzycznym „Tadek na tropach Minotaura”. Podróżując wraz z tytułowym Tadekiem (Tezeuszem) przez zakamarki mitycznego labiryntu uczniowie poznali greckich bogów i herosów, w tym m.in. Zeusa, Midasa, Dedala i Ikara, Syzyfa, Ariadnę, Orfeusza i Eurydykę, Prometeusza, Heraklesa i wreszcie – samego Minotaura. Następnie udaliśmy się do łódzkiego Orientarium ZOO. Bliskie spotkanie z lemurami, krokodylem, karmienie indyjskich słoń w akwarium, tunel pod zbiornikiem z rekinami i płaszczkami dostarczyły wiele wrażeń przyrodniczych.

27 października uczniowie klas IV – VIII wybrali się na wycieczkę do Parku Legend znajdującego się w Nowej Słupi. Wyjazd był niesamowitym spotkaniem z magicznym światem świętokrzyskich legend, w którym czekały na uczniów czarownice, diabły, Zbój Madej,

Europejski Tydzień Sportu

We wrześniu obchodziliśmy Europejski Tydzień Sportu #Beactive. Było radośnie, aktywnie, a przy okazji zdrowo i modnie. W tygodniową akcję organizowaną z okazji Europejskiego Tygodnia Sportu zaangażowanych było wielu nauczycieli i każdy wniósł do działań inny wymiar aktywności i zdrowia. Od poniedziałku wytrwale uczylimy się belgijki pod okiem p. Ewy Sadrak, aktywne przerwy

spędzaliśmy z p. Piotrem Hamerą, Zumbę tańczyliśmy razem z p. Iwoną Sikorą, relaksowaliśmy się dzięki oddychaniu z p. Dominiką Piwnik, robiliśmy zdrowe kanapki i koktajle pod hasłem „Żyj sportowo- bardzo zdrowo” z p. Małgorzatą Miernik, p. Iwoną Sikorą i p. Krystyną Pituch-Wojtachnio. Do naszych działań włączył się również Samorząd Uczniowski z p. Kingą Barszcz i p. Marleną Derlatką przygotowując konkurs internetowy dla uczniów na szkolnym Facebooku, oraz pokaz mody sportowej. Całotygodniowym zmaganiom towarzyszyła prezentacja o szkodliwych substancjach w dymie papierosowym przygotowana przez pedagoga szkolnego p.. Kingę Barszcz. Niewątpliwą atrakcją na podsumowanie tygodnia #Beactive było to co działo się na zakończenie. Zwycięzcy konkursu internetowego odebrali swoje dyplomy Mistrza w zakresie znajomości piłek sportowych, cała szkolna społeczność odtoczyła belgijkę, a na deser rozegraliśmy mecz siatkówki Uczniowie vs Nauczyciele.

Ulice: Kolejowa, Św. Rocha, Dworcowa

W naszym mieście jest czterdzieści ulic, w tym 38 zamieszkałych. Każda z nich ma swoją historię. Tym razem będzie opowieść o trzech sąsiadujących ze sobą w dzielnicy „Południe”: Kolejowej, Św. Rocha i Dworcowej.

Ul. Kolejowa

Ulica ta należy do najstarszych w Wąchocku. Biegnie od Placu „Ponurego” do skrzyżowania z ul. Torową i Tysiąclecia. Jest fragmentem drogi powiatowej Wąchock – Mirzec o numerze ewidencyjnym 1771 T.

Nazwa jej została nadana przez Radę Gminy Wąchock w okresie międzywojennym. Potwierdziła ją uchwała Gromadzkiej Rady Narodowej w Wąchocku z dnia 24.09.1968 r. W uzasadnieniu do niej napisano: „Ulica ta pozostaje przy dotychczasowej nazwie pochodzącej od nazwy placu „Gromadzkiego”. Jest to jednak trochę dziwne uzasadnienie, ale tak jest zapisane w cytowanym dokumencie.

Ulica Kolejowa ma długość 720 m. Od połowy XIX w., lewym jej skrajem, w kierunku Kamiennej, na odcinku od ul. Strażackiej do obecnego baru „Żarcik”

płynęła rzeczka Lipianka. Wcześniej płynęła od ul. Wielkowiejskiej koło bóżnicy w rejon ul. Strażackiej, następnie przecinała ul. Kościelną i płynęła w pobliżu starej apteki, dalej przez podwórko gospodarcze klasztoru, zasilając stawy cysterskie i wpadała do Kamiennej. Lipianka płynąc ul. Kolejową stwarzała wiele problemów, zwłaszcza w czasie gwałtownych roztopów wiosennych i ulewnych dreszczów. W 1969 r. przebudowano ją na odcinku, od Rynku do skrzyżowania z ul. Cmentarną, ale rzeczkę pozostawiono w dotychczasowym korycie. Dopiero w latach 1978–1979 r. dokonano gruntownej jej modernizacji, połączonej z przeniesieniem płynącej jej poboczem Lipianki do nowego, wykopanego dla niej koryta. Warto wspomnieć, że w 1908 r. na tej rzeczce, przy skrzyżowaniu z ul. Cmentarną, na drodze prowadzącej na cmentarz, z inicjatywy ks. proboszcza Edwarda Chrzanowskiego, wybudowano z ciosów kamiennych solidny mostek. Został on rozebrany po zmianie biegu Lipianki w czasie wspomnianego remontu w 1978 r.

Na ulicy Kolejowej w okresie międzywojennym znajdowały się dwa mosty drewniane: jeden na rzece Kamiennej, a drugi niedaleko za nim na tzw. kanale roboczym. Zostały one wysadzone w powietrze 16.01.1945 r. przez wycofujące się wojska niemieckie. Nowe władze gminne już w marcu tego roku przystąpiły do ich odbudowy. Wykorzystano do tego celu część zapasu drewna zgromadzonego przez Niemców pod koniec wojny na ulicy Starachowickiej do budowy zapór przeciwczołgowych na ul. Kieleckiej. Dopiero w 1958 r. zbudowano stały most żelbetowy na Kamiennej i wykonano przepusty o dużej średnicy na dawnym kanale roboczym. W 2008 r. dokonano gruntownej jego modernizacji kosztem 640.160 zł., z czego 50% partycypował powiat starachowicki.

Okres międzywojenny - mostek na Lipiance wybudowany w 1909 r. - wjazd w ul. Cmentarną.

Ulica Kolejowa w czasie powodzi w 1937 r.

Powódź wokresie międzywojennym

Przebudowa ul. Kolejowej 1978 r.

Przy ul. Kolejowej od dawna znajdowały się zakłady produkcyjne. Najpierw cystersi wybudowali tu kuźnice. Resztki ich w 1866 r. w drodze licytacji kupił Piotr Hutt. Następnie na ich bazie w 1889 r. Mikołaj Schoenberg uruchomił Fabrykę Maszyn Młyńskich i wybudował okazałą kamienicę nazwaną powszechnie „Pałacem”. Zakład ten funkcjonował prawie do końca 1944 r.

W I połowie XIX w. przy ul. Kolejowej koło późniejszego zakładu Schoenberga została postawiona kapliczka św. Jana Nepomucena. W 2020 r. poddano ją gruntownej renowacji

staraniem Towarzystwa Przyjaciół Wąchocka i UMiG Wąchock. Tuż przy torach kolejowych znajduje się okazały drewniany budynek w stylu tyrolskim należący do 1926 r. do Mikołaja Schoenberga. Obok niego przy chodniku jest drewniany krzyż z napisem w języku niemieckim postawiony najprawdopodobniej przez M. Schoenberga, który był protestantem. W listopadzie 2015 r. został on odnowiony przez właściciela tartaku „Drewmex” w Wąchocku, Tomasza Bujaka.

Przy ul. Kolejowej w 1911 r. wybudowano bóżnicę i obok niej mykwę czyli łaźnię rytualną dla Żydów. Obecnie z tej pierwszej pozostały jedynie ruiny, a po drugiej nie ma żadnego śladu.

W 1913 r. w 1600 rocznicę Edyktu Mediolańskiego wydanego przez Konstantyna Wielkiego wspólnym kosztem ks. proboszcza Edwarda Chrzanowskiego i mieszkańców Wąchocka wystawiono figurę Chrystusa z krzyżem przy ul. Kolejowej.

Na początku tej ulicy do 22.10.1942 r. mieszkało kilka rodzin żydowskich. Zachowała się na niej częściowo stara, zwarta zabudowa drewniana. Ocalała ona w czasie wznieconego z premedytacją przez Niemców pożaru Wąchocka w dniu 8 września 1939 r., chyba tylko dlatego, że przemieszczały się nią ich oddziały w kierunku Iłży, gdzie zgromadzone były znaczne ilości Wojska Polskiego.

Przy ul. Kolejowej tuż za bóżniczą był przez wiele lat plac targowy (targowica) przeznaczony głównie do handlu zwierzętami. Był to nieutwardzony teren o długości 120 m. i szerokości 65 m. Targowica była własnością osady Wąchock. Obok niej funkcjonowały dwie kuźnice.

Budowę chodnika na tej ulicy rozpoczęto w 1950 r.

Przy skrzyżowaniu ul. Kolejowej z Nadrzeczną funkcjonowała kaflarnia.

W domu Edwarda Mądrzyckiego w latach 1931-1939 był Komisariat Policji Państwowej, a w czasie II wojny światowej siedziba żandarmerii niemieckiej.

W 1958 r. lek. wet. Czesław Barszczyk przy tej ulicy zorganizował Punkt Weterynaryjny, który po paru latach został przekształcony w Lecznicę Weterynaryjną.

Na początku lat siedemdziesiątych XX w. naprzeciwko ul. Strażackiej, GS w Mircu wybudował budynek, w którym był sklep spożywczy, a następnie przemysłowy i punkt Totolotka. W 1985 r. również GS w Mircu wybudował pierwszy w Wąchocku pawilon handlowy o powierzchni 200 m², w którym w jednej części były sprzedawane artykuły spożywcze, a w drugiej przemysłowe.

1.08.1996 r. Rada Miejska w Wąchocku podjęła uchwałę o nabyciu od GS w Mircu wspomnianego budynku sklepu i pawilonu handlowego.

Dnia 21 lipca 2004 r. budynek sklepu został przez UM i G sprzedany w drodze przetargu osobie fizycznej. Nowy właściciel po przeprowadzeniu kapitalnego remontu i rozbudowie budynku urządził w nim sklep z artykułami chemicznymi i gospodarstwa domowego.

W 1998 r. Rada Miejska w Wąchocku, w związku z wypowiedzeniem lokalu przez prywatnego właściciela budynku, który dotychczas zajmowała poczta, postanowiła przeznaczyć 50 tys. złotych na remont pawilonu handlowego przy ulicy Kolejowej (remont dachu, wymiana okien, wykonanie ogrzewania gazowego itp.), aby umieścić w jednej

jego części pocztę. Rozpoczęła ona pracę w nowej siedzibie w listopadzie 1998 roku.

W marcu 2000 r. Komisariat Policji w Wąchocku został przeniesiony z prywatnego mieszkania na Placu mjr „Ponurego” do przestronnych, dobrze zagospodarowanych pomieszczeń zaadoptowanych na ten cel we wspomnianym dawnym pawilonie handlowym. Remont został przeprowadzony przy znacznym zaangażowaniu środków gminy.

Przed budynkiem tym w 2003 r. postawiono Pomnik Polskiego Soltysa.

W 2014 r. przeniesiony został na zrewitalizowany teren przy ul. Błonie.

Na początku października 1994 r. po kilkudziesięcioletniej przerwie przy ul. Kolejowej uruchomiono plac targowy. W 2014 r. w związku z rewitalizacją centrum Wąchocka został on zlikwidowany. W październiku 2015 r. na działce gminnej przy ul. Kolejowej naprzeciwko ul. Strażackiej wykonano utwardzony kostką brukową niewielki placik służący do drobnego handlu warzywami, sadzonkami roślin ozdobnych i warzyw itp.

W 2000 r. na ul. Kolejowej wykonano kanalizację sanitarną i deszczową, położono nowe chodniki oraz nową nawierzchnię asfaltową.

W 2010 r. w dniach 2-4 września w Wąchocku była groźna powódź, w wyniku której poważnemu uszkodzeniu uległ pawilon, w którym był Komisariat Policji i Poczta. Spowodowało to przeniesienie Komisariatu Policji do Mirca i utworzenie w budynku UMIG w Wąchocku tymczasowej poczty. Dopiero po przeprowadzeniu przez gminę kapitalnego remontu budynku w 2011 r. zaczął w nim działać, zamiast samodzielnej placówki, Punkt Poczty Urzędu Poczty nr 1 w Starachowicach. Komisariat Policji już nie wrócił do Wąchocka. Po pewnym czasie jego dotychczasowe pomieszczenia zajął MOPS. W pawilonie uruchomiono jedynie punkt przyjęć dzielnicowych, znalazło się też w nim miejsce na Iecznicę weterynaryjną.

W latach 2012- 2014 zrewitalizowano zaniedbane dotychczas tereny m.in. przy ul. Kolejowej. W połowie lipca 2015 r. zainaugurował działalność bar z ciekawą nazwą

„Żarcik”. Naprzeciwko niego powstała lodziarnia p. Fabiańskich.

We wrześniu 2014 r. została odnowiona kapliczka postawiona w 1824 r. przez Jana i Elżbietę Rychlickich przy przejeździe kolejowym.

Przez kilkanaście lat na tej ulicy masarnię prowadził Marian Eliaz.

W ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych tzw. schetynówek w 2015 r. wykonany został odcinek drogi Mirzec – Wąchock w lesie i przebudowa ulicy Kolejowej od Placu Ponurego do przejazdu kolejowego. Oprócz nowej nawierzchni wykonano nowe chodniki, zlikwidowano naziemne słupy oświetleniowe, wykonano nowe podziemne przyłącza energetyczne do domów, zainstalowano stylowe latarnie oświetleniowe. Przebudowano również skrzyżowanie ul. Kolejowej z Nadrzeczną i Dworcową. Przy tej ostatniej powstało 10 stanowisk postojowych dla samochodów. Prace te realizowane były wspólnie z powiatem starachowickim. Całkowita wartość zadania 2.082.932 zł, w tym wartość robót na terenie gminy Wąchock 872.052 zł z czego udział budżetu gminy wyniósł 312.267 zł.

W celu poprawy bezpieczeństwa 2022 r. zostały zmodernizowane dwa przejścia dla pieszych w Wąchocku: na skrzyżowaniu ul. Kolejowej z ul. Św. Rocha i na ul. Kolejowej obok baru „Żarcik”. To ostatnie zostało wykonane jako przejście wyniesione. Na dojazdach do przejść wykonano tzw. linie wibracyjno-akustyczne. Chodnik od zachodniej strony drogi, na odcinku od poczty do mostu został poszerzony i odgradzony od jezdni słupkami z łańcuchami. Przejścia te uzyskały dodatkowe oświetlenie.

W 2000 r. w związku z zajęciem placu tzw. „Bazy” na ul. Błonie pod budowę nowego ośrodka zdrowia, przeniesiono znajdujący się tam Punkt Selektownej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) na zakupiony przez gminę plac przy ul. Kolejowej.

Aktualnie na tej ulicy znajduje się 26 domów, w których mieszka na stałe 49 osób, w tym 26 mężczyzn i 23 kobiety. 7 domów jest niezamieszkałych, 17 przyłączonych jest do sieci wodociągowej i tyle samo do kanalizacyjnej. Przy ulicy tej jest 8 domów drewnianych. Znajdują się na niej 2 sklepy przemysłowe i 1 spożywczy. Niestety, jest też parę ruder i wałających się płotów, które chluby nie przynoszą.

Ulica Dworcowa

Ulica ta biegnie od ul. Kolejowej do dawnego dworca PKP. Ma długość 185 m.

Nazwa jej została nadana przez Radę Gminy w Wąchocku 31.01.1992 r., co miało związek z oddaniem do użytku w dniu 30 stycznia tego roku nowego dworca kolejowego w Wąchocku. Dzisiaj jej nazwa nie przystaje do rzeczywistości, bo dworzec ten od kilku lat jest nieczynny i szybko popada w ruinę. Wydaje się, że PKP nie ma pomysłu co z nim zrobić i być może grozi mu wyburzenie jak to już się stało z podobnymi obiektami np. w Brodach Łżeckich czy w Marcinkowie. Ulica Dworcowa jest tzw. „ślepa” ulicą. Nie ma nawet możliwości dojścia z niej do zmodernizowanych niedawno peronów kolejowych.

Jest zaniedbana, z nie świecącymi lampami ulicznymi. Możliwe, że ożywi się po wybudowaniu w 2024 r. przejścia z niej, do zrewitalizowanych terenów nad zalewem. Ulica ta jest jedną z dwóch w Wąchocku, na której nikt nie mieszka.

Ulica Św. Rocha

Ulica ta ciągnie się od ul. Kolejowej do granicy z Marcinkowem. Jest fragmentem drogi powiatowej Wąchock – Marcinków – Majków o numerze ewidencyjnym 1763 T.

Nazwa jej, Cmentarna została nadana przez Radę Gminy Wąchock w okresie międzywojennym. Potwierdziła ją uchwała Gromadzkiej Rady Narodowej w Wąchocku z dnia 24.09.1968 r. W uzasadnieniu do niej napisano: „Nazwa pochodzi od istniejącego cmentarza”. Na wniosek jej mieszkańców Gminna Rada Narodowa w Wąchocku w dniu 1 marca 1984 r. dokonała zmiany nazwy ulicy Cmentarnej na Św. Rocha.

Ma ona długość 2000 m. Została częściowo utwardzona w latach pięćdziesiątych XX w., a w 1961 r. rozpoczęto budowę drogi tzw. bitej od cmentarza do Marcinkowa.

W 1969 r. wykonano chodnik po jednej stronie ulicy. Była ona wielokrotnie remontowana.

W 1986 r. dokonano jej przebudowy oraz wykonano po obu stronach chodnik, co znacznie ułatwiło dojście do cmentarza. Latem 1996 r. gmina zbudowała parking przed starym cmentarzem.

Ostatni remont ul. św. Rocha przeprowadzony został w 2009 r. jako pierwszy etap modernizacji drogi powiatowej Wąchock – Marcinków. Wykonano wtedy przebudowę drogi do końca placu „Budromostu” o wartości 493582 zł. Zadanie to było współfinansowane w 50% przez powiat starachowicki. Równocześnie wykonano z kostki brukowej parking przy nowym cmentarzu. Mieszkańcy dalszej części tej ulicy i mieszkańcy Marcinkowa z niecierpliwością czekają na drugi etap modernizacji tej drogi, który będzie realizowany w 2024 r. Wzdłuż niej ma powstać asfaltowy ciąg pieszo-rowerowy. Zadanie to będzie współfinansowane przez gminę Wąchock i powiat starachowicki w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

W 1828 r. przy drodze do Marcinkowa, ks. Zefiryn Bartyzel, na północnym stoku wzniesienia nazywanego „Sułkówką” usytuował cmentarz grzebalny. Cmentarz ten w przeszłości był kilkakrotnie powiększany. Brak miejsca do nowych pochówków spowodował konieczność budowy nowego. W 1994 r. zawiązał się Społeczny Komitet Budowy Cmentarza. Za zebrane od parafian pieniądze wykupiono działki przylegające do starego cmentarza o powierzchni ponad 2,5 ha. Cały teren ogrodzono murem z kamienia. Wykonano bramę wjazdową i furtki. Rozebrano mur odgradzający go od starego cmentarza, co spowodowało, że oba cmentarze stanowią jedną całość. W 1996 r. gmina Wąchock wybudowała przed starym cmentarzem parking. W 2013 r. po drugiej stronie ul. Św. Rocha, naprzeciwko starego cmentarza, powstał kolejny parking, z elementami małej architektury ze środków gminnych. Powstało 38 miejsc parkingowych. Całkowity koszt realizacji tego zadania wyniósł 241848 zł.

W 1838 r. mieszczanin wąchocki Józef Oberski wybudował z własnych środków, z miejscowego kamienia, kościółek Św. Rocha, usytuowany na wzgórzu za cmentarzem grzebalnym, nazwanym później Górą Św. Rocha. Była ona długo nie zalesiona. Dopiero w kwietniu 1949 r. nadleśniczy z Rataj inż. Wincenty Kołtunowicz dostarczył sadzonki drzew, które członkowie ZMP z Wąchocka zasadzili na wzgórzu wokół kaplicy.

W 1933 r. przy obecnej ul. św. Rocha w czynie społecznym wybudowany został drewniany budynek dla potrzeb Związku Strzeleckiego i Związku Rezerwistów.

Do wybuchu II wojny światowej odbywały się w nim szkolenia, odczyty oraz wieczornice i okolicznościowe spotkania. Od 1 września 1950 r. do chwili wybudowania nowego lokalu w 1996 r. mieściło się w nim przedszkole. Od lata 1996 roku do listopada 2001 r. był w nim Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a od tego czasu do października 2010 r. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna. Do lipca 2014 r. była w nim również Lecznica Weterynaryjna.

W styczniu 2015 r. budynek ten, już poważnie zdekapitalizowany,

Wąchock 1948 r. - Góra św. Rocha

Okres międzywojenny - powódź ul. Cmentarna

Kaplica p.w. Św. Rocha na Górze św. Rocha

Przebudowa ul. Św. Rocha w Wąchocku - sierpień 2009 r.

w związku z realizacją rewitalizacji Wąchocka został rozebrany. Obecnie w tym miejscu są korty tenisowe.

W 1935 r. na ul. Św. Rocha w rejonie obecnego zbiornika wodnego „Oczko” założono cmentarz dla wyznawców Kościoła Narodowego z parafii Dobrego Pasterza w Parszowie. Aktualnie po nim nie ma żadnego śladu.

W 1958 r. Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Wąchocku ukończyła budowę swoich magazynów przy tej ulicy. Po likwidacji GS w Wąchocku w 1964 r. magazyny te przejął GS w Mircu. W związku z likwidacją tej spółdzielni, czerwca 1996 r. bazę magazynową przy ul. Św. Rocha zakupiła Agencja Produkcyjno Usługowo-Handlowa „Polbudrol” ze Starachowic, która rozpoczęła działalność na tym terenie. Firma ta oferowała materiały budowlane, stolarkę okienną i drzwiową, glazurę, terakotę, pokrycia dachowe, systemy suchej zabudowy, wyroby z PCV dla budownictwa, armaturę łazienkową, wyroby hutnicze i nawozy mineralne. „Polbudrol” zajmował się również produkcją i sprzedażą bloczków betonowych, płytek chodnikowych i kostki brukowej eko oraz elementów ogrodzeniowych ze stali na zamówienie. Firma ta w tym kształcie przetrwała do 2007 r., kiedy to na jej bazie powstała nowa, działająca do 2019 r. o nazwie „Dagbud”. W tym roku teren ten zakupiła Betoniarnia „GOMAR”, zajmująca się produkcją betonów suchych i mokrych.

W 1978 r. przy ul. Św. Rocha Rejon Dróg Publicznych w Starachowicach wybudował Wytwórnę Mas Bitumicznych, zwana popularnie „Piekiełkiem”. Zakład ten pracował do

1978 r. Wytwórnia Mas Bitumicznych

1993 r., a następnie przez pewien czas był nieczynny. W 1995 roku „Piekiełko” zostało zakupione przez nowopowstałą firmę „Budromost” ze Starachowic, która w następnym roku uruchomiła produkcję mas bitumicznych. W roku 2002 do Wąchocka przeniosło swoją siedzibę kierownictwo tej firmy, ale dalej jest ona zarejestrowana w Starachowicach. Zakład ten w 2021 r. został poważnie zmodernizowany.

W 1965 r. na ul. Św. Rocha Jan Kasperski uruchomił Zakład Produkcji Cegły Wapienno-Piaskowej. W 1970 r. Został gruntownie zmodernizowany, powstały nowe budynki produkcyjne, zamontowano taśmociągi, nowa prasę, młyn i piec. Zakład ten pracował do 1997 r. Niedawno jego ruiny i przyległy teren zakupił „Budromost”. Pozostałości budynków po cegielni zostały rozebrane, wznowiono wydobycie piachu.

12 października 1976 r. oddano do użytku wybudowaną w czynie społecznym na północnym zboczu Góry św. Rocha z inicjatywy przewodniczącego Gminnego Komitetu Frontu Jedności Narodu i działacza LOK inż. Witalisa Jadowskiego strzelnicę sportową.

Sporo prac ziemnych przy jej budowie nieodpłatnie wykonał swoim spychaczem Jan Kasperski właściciel miejscowej cegielni. Odbywały się na niej często zawody strzeleckie. Dzisiaj teren strzelnicy jest trudny do poznania, został zarośnięty w znacznym stopniu „samosiejkami” drzew.

W latach 1993–1998 na ul. Św. Rocha w pobliżu skrzyżowania z ul. Kolejową w domu prywatnym był Urząd Poczty. 19 maja 1994 r. uruchomiono nawet w nim kantor wymiany walut, który jednak po paru miesiącach został zlikwidowany.

W 1996 r. przy ul. Św. Rocha powstał Zakład Produkcji Drzewnej, „Drewmex”. W 2020 r. w wyniku przekształceń własnościowych zmienił nazwę na „DEWMEX GROUP”. Zakład ten posiada nowoczesny park maszynowy i wysoko wykwalifikowaną kadrę pracowników. Produkuje tarcicę mokrą i suchą, dębowe blaty kuchenne, parapety, deski podłogowe, pelet dębowy, skrzynki ogrodowe, regały piwniczne itp.

W styczniu 2010 r. Wąchockie Towarzystwo Wędkarskie „Kamienna” podpisało umowę z burmistrzem Wąchocka na dzierżawę zbiornika „Oczko” przy ul. Św. Rocha. Teren ten dzięki energicznemu staraniom Zarządu Towarzystwa w następnych latach gruntownie zmienił swoje oblicze. Wybudowano dwie wiaty turystyczne, podesty wędkarskie i wykonano wiele prac porządkowych wokół zbiornika. Powstało tu urokliwe miejsce dla wędkarzy i na rodzinny piknik. Wszystko to stało się możliwe dzięki wykorzystaniu przez Towarzystwo Wędkarskie środków z tzw. „małych projektów”- w ramach grantu udzielonego przez LGD „Wokół Łysej Góry”.

Od 1978 r. ulicę św. Rocha przecina rzeczka Lipianka po przeniesieniu jej do nowego koryta.

W 2013 r. wykonano roboty pod nazwą „Budowa urządzeń ograniczających ujemne oddziaływanie zbiornika retencyjnego na budynki usytuowane przy ul. Św. Rocha”.

W ramach tego zadania wyprofilowano i obłożono specjalnymi prefabrykowanymi elementami betonowymi skarpy i koryto Lipianki na odcinku od ul. św. Rocha do jej ujścia do Kamiennej. Równocześnie pogłębiono jej dno i umocniono je dyblami na długości ponad 300 m. Całkowity koszt tej inwestycji zamknął się kwotą 242 168, 89 zł.

W 1992 r. na ul. Św. Rocha rozpoczęła działalność drukarnia Zakładu Poligraficznego „Dorand” ze Starachowic. W 1993 r. został w niej wydrukowany zbiorek dowcipów wydany według wyboru i koncepcji Mieczysława Szczodrego pt. „Rzeczka śmiechu”. Drukarnia ta w roku następnym została

1976 r. - Budowa strzelnicy sportowej w Wąchocku na północnym zboczu Góry św. Rocha

przeniesiona do Starachowic. Aktualnie w dawnej jej siedzibie mieści się Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowo TORA s.c. zajmujące się produkcją z drutu siatki cięto-ciąg-nionej i plecionej.

Na ulicy tej znajduje się 35 domów, w tym 10 drewnianych. Mieszka w nich na stałe 78 osób, w tym 34 mężczyzn i 44 kobiety. 7 domów jest niezamieszkałych. 23 domy przyłączone są do sieci wodociągowej, a 20 do sieci kanalizacyjnej.

Kazimierz Winiarczyk

Spotkanie autorskie z Kazimierzem Winiarczykiem

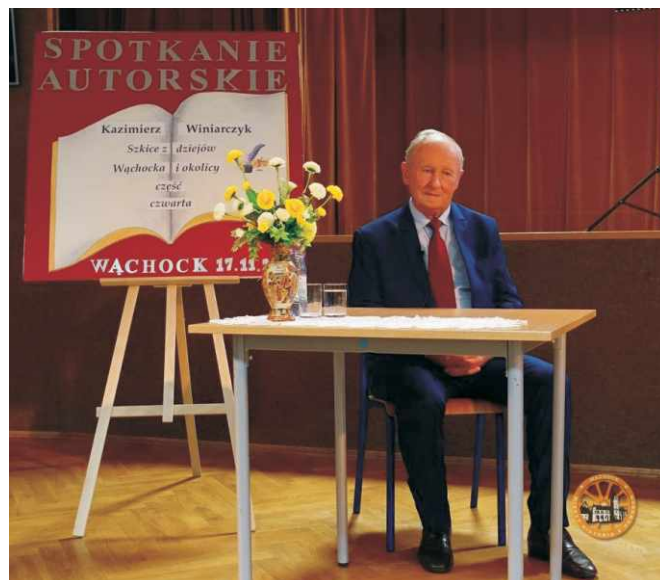
Dnia 17.11.2023 roku w Miejsko – Gminnym Ośrodku Kultury w Wąchocku miało miejsce spotkanie autorskie z Kazimierzem Winiarczykiem dotyczące kolejnej już książki pisarza pt. „Szkice z Dziejów Wąchocka i okolicy. Część czwarta.”

Kazimierz Winiarczyk to regionalista, historyk, jeden z założycieli i członek Towarzystwa Przyjaciół Wąchocka, radny Rady Miejskiej w Wąchocku.

W czasie spotkania, pisarz opowiadał o etapach powstawania swojej jedenastej już publikacji, opowiedział również kilka nieznanych ciekawostek historycznych z dziejów Wąchocka i okolicy.

Wieczór autorski uświetnili swoim występem Łucja Wiśniewska, wokalistka Studia Piosenki Szczepana Królikowskiego i wykonawca poezji śpiewanej Jacek Pastuszko. Życzenia i gratulacje złożyli autorowi m.in. burmistrz Jarosław Samela, przewodniczący Rady Miejskiej Adrian Malinowski, prezes Towarzystwa Przyjaciół Wąchocka Ernest Głównyński i dyrektorzy jednostek. List gratulacyjny odczytała poetka Alicja Zanijat. Autor podziękował wszystkim za przybycie, oraz za przygotowany program artystyczny.

Organizatorem spotkania byli Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna i Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Wąchocku.

Promocja książki Feliksa Kolbicza

Dnia 2 czerwca 2023 roku w Miejsko- Gminnym Ośrodku Kultury w Wąchocku odbyła się promocja książki Feliksa Kolbicza pt. „Feliks Kolbicz – Wspomnienia i inne wiersze”. Spotkanie poprowadził redaktor naczelny publikacji Łukasz Babula historyk, regionalista i pracownik Muzeum Regionalnego w Iłży. Autor książki Feliks Kolbicz urodził się 12 maja 1904 roku w Wąchocku.

Był nauczycielem i działaczem społecznym oraz dyrygentem Iłżeckiej Orkiestry Dętej. Pan Łukasz Babula przybliżył uczestnikom spotkania najważniejsze fakty z życia Autora, jego działalność społeczną

i pedagogiczną. Następnie zostały odczytane wybrane fragmenty publikacji. Miłą niespodzianką był pokaz archiwalnych nagrań, a także fotografii Feliksa Kolbicza. Spotkanie uprzyjemnił występ podopiecznych Studia Piosenki Marka Samsonowskiego.

Spotkanie z podróżnikiem Robert Gonddek

Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną w Wąchocku odwiedził niezwykle ciekawy gość. To podróżnik i fotograf Robert Gonddek, który w barwny sposób opowiadał o swojej pasji podróżowania, o odwiedzonych miejscach, napotkanych ludziach i swojej miłości do Afryki.

Swoje teksty publikował w magazynach "Podróże", "Poznaj Świat" czy "All Inclusive".

W październiku 2017 r. wydał swoją książkę/album fotograficzny pt. "W drodze na najwyższe szczyty Afryki". Jest także organizatorem wypraw na afrykański kontynent. Fotograf podczas spotkania zaprezentował zdjęcia swojego autorstwa, przedstawiające najpiękniejsze miejsca w Afryce. „Pierwszy raz w Afryce byłem w roku 2001, gdy skończyłem studia, taką sobie ufundowałem nagrodę. Spodobało mi się wszystko, wróciłem tam w 2008 roku, gdy już pracowałem. Koledzy namówili mnie wówczas na podróż do Tanzanii, a naszym celem było wejście na szczyt Kilimandżaro czyli dach Afryki. I od tego się zaczęło. Odwiedziłem 19 krajów afrykańskich, zacząłem swoją przygodę i podróże, także w inne miejsca. Pasją stało się także fotografowanie oraz opowiadanie o moich wyprawach” - mówił Robert Gonddek. Gość zabrał uczestników spotkania w podróż do pięciu państw afrykańskich i na szczyty górskie, do oglądania przyrody - fauny, flory oraz wysłuchania wielu ciekawostek. Po spotkaniu każdy mógł zakupić książki, pocztówki, zdjęcia, albumy fotograficzne o Afryce oraz oryginalne koszulki i widokówki ze zdjęciami autora pokazu, a także afrykańskie rękodzieło. Dziękujemy za to spotkanie.

Gminny Konkurs Matematyczny

W Szkole Podstawowej w Wielkiej Wsi, 25 kwietnia 2023 r. odbył się Gminny Konkurs Matematyczny dla uczniów klas VII i VIII. Celem konkursu były m.in.: rozwijanie zdolności i zainteresowania matematycznych uczniów, rozwijanie potencjału intelektualnego uczniów, popularyzacja matematyki wśród uczniów, budzenie nawyku współzawodnictwa. W konkursie współzawodniczyli uczniowie SP w Wąchocku, SP w Wielkiej Wsi oraz SP w Parszowie. Zadaniem uczniów było rozwiązanie arkusza składającego się z 10 zadań zamkniętych oraz 3 zadań otwartych. Rozwiązując je, uczniowie musieli wykazać się umiejętnością logicznego myślenia oraz niezwykłą sprawnością rachunkową.

Wyniki konkursu:

I miejsce w konkursie zajęła uczennica klasy 8b Zuzanna Dwojewska SP w Wąchocku,

II miejsce uczennica klasy 8 Julia Grdeń z SP w Parszowie,

III miejsce uczeń klasy 8b Kacper Opozda SP w Wąchocku.

Zwycięzcy konkursu otrzymali dyplomy oraz nagrody rzeczowe (głośniki mobilne oraz akcesoria szkolne). Pozostali uczniowie – atrakcyjne zestawy piśmiennicze. Wszystkim uczestnikom konkursu

nagrody wręczył zastępca burmistrza Miasta i Gminy Wąchock, Sebastian Staniszewski wraz z dyrektorką Bożeną Wroną. Sponsorem nagród rzeczowych było Miasto i Gmina Wąchock. Dziękujemy. Na zakończenie konkursu organizatorzy przygotowali dla wszystkich słodki poczęstunek. Zwycięzcom gratulujemy! Wszystkim uczestnikom życzymy dalszych sukcesów w nauce. Organizator konkursu: Justyna Rokita.

11 Listopada Narodowe Święto Niepodległości

Koncert „Serce dla Polski” w MGOK w Wąchocku

Wąchock Bike Jam 2023

Po przerwie spowodowanej pandemią impreza rowerowa wróciła do Wąchocka - odbyła się po raz 6 na naszym pumptracku i skateparku. Wąchock Bike Jam to raj dla miłośników wyczynowej jazdy na rowerzei wykonywania różnych tricków. Zawody rozpoczęliśmy na pumptracku, gdzie najmłodszy i ci trochę starsi pokonywali trasę na czas.

Zwycięzcy poszczególnych kategorii:

6-7 lat: 1. Krystian Garbarczyk, 2. Kornel Korczak - Foss

8-10 lat: 1. Krystian Garbarczyk, 2. Tima Vizgalin,
3. Natalia Szwed, 4. Antoni Drej

11-12 lat: 1. Mateusz Tokarski, 2. Krystian Garbarczyk, 3. Jan Michta

13-15 lat: 1. Kornelia Michalczyk, 2. Mateusz Tokarski, 3. Oskar Krogulec.

Druga część zawodów odbyła się na wąchockim skateparku.

I tu zaczęła się jazda „bez trzymanki”. Zawody na skateparku są ekscytującym wydarzeniem dla miłośników sportów ekstremalnych. Zawodnicy mierzyli się ze sobą w różnych konkurencjach, takich jak Bunny Hop, jeździe po rampach i wykonywaniu różnych ewolucji.

Wynik zawodów na Skateparku:

Bunny Hop: 1. Krystian Otłowski, 2. Krystian Kunka,
3. Kamil Bąk

Kategoria Junior: 1. Miłosz Reczek, 2. Vasyl Piszczuk,
3. Oskar Krogulec

Kategoria Open: 1. Kacper Delegiewicz, 2. Kamil Bąk,
3. Maks Płuciennik

Kategoria Best Trick: 1. Kacper Delegiewicz, 2. Maks Płuciennik,
3. Krystian Otłowski.

Wielkie gratulacje dla wszystkich zawodników i do zobaczenia za rok.

Wakacyjne imprezy sportowe

GRAND PRIX GMINY WĄCHOCK

Tegoroczny Puchar za zwycięstwo w Grand Prix Gminy Wąchock powędrował do drużyny Picars. Drugie miejsce zajęła drużyna FC Chili, natomiast trzecią lokatę wywalczył zespół Dziki Skarżysko. Najlepszi bramkarze: Dominik Borowiec (Dziki) oraz Michał Kurek (FC Chili). Najskuteczniej zdobywał gole Piotr Moroń (Picars) zostając królem strzelców, MVP TURNIEJU: Kacper Gładys (Dziki).

Puchary, dyplomy i nagrody dla zwycięzców turnieju wręczali: Jarosław Samela – burmistrz Wąchocka, Adrian Malinowski – przewodniczący Rady Miejskiej w Wąchocku, fundator głównego pucharu, Marian Susfał – dyrektor MGOK w Wąchocku i Karol Drej – instruktor sportu w MGOK. Dziękujemy za sportową rywalizację gratulujemy zwycięzcom!

Turniej tenisa ziemnego

W ostatni weekend sierpnia na kortach w Wąchocku odbył się Turniej Tenisa Ziemnego dla amatorów. Do rywalizacji przystąpiło 8 zawodników, którzy walczyli w dwóch grupach. Ostatecznie do półfinału awansowało czterech tenisistów i między sobą rozstrzygnęli kolejność turniejową. Zwyciężył Kamil Bzinkowski z Wielkiej Wsi, który w finale pokonał Marcina Glibowskiego ze Starachowic. Trzecie miejsce zajął Damian Kania ze Stykowa. Puchary i dyplomy ufundował Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Wąchocku. Dziękujemy wszystkim za rywalizację fair - play, a zwycięzcom gratulujemy!

Działalność bobrów

W związku z pojawiającymi się zgłoszeniami od mieszkańców dotyczących zalewania posesji w wyniku pojawiania się tam wybudowanych przez bobry publikujemy podstawowe informacje na ten temat. Działalność bobrów związana z budową tam jest bardzo korzystna dla przyrody:

przywraca właściwe stosunki wodne, zwiększa różnorodność biologiczną, ogranicza erozję, zwiększa tempo samooczyszczania się wód. Jednocześnie bobry mogą również powodować straty w gospodarce człowieka. Bóbr europejski *Castor fiber* jest objęty ochroną częściową i wobec tego gatunku obowiązują zakazy, w tym m.in. zakaz umyślnego zabijania osobników, umyślnego chwytania osobników, niszczenia ich siedlisk i ostoi, niszczenia nor, żeremi, tam lub innych schronień, transportu osobników, ich umyślnego płoszenia lub niepokojenia czy przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca. Kto bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom narusza zakazy w stosunku do roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową – podlega karze aresztu albo grzywny. Organem upoważnionym do wydawania zezwoleń na odstąpienie od ww. zakazów jest właściwy terytorialnie regionalny dyrektor ochrony środowiska. Wniosek taki

można złożyć w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach, ul. Karola Szymanowskiego 6, 25-361 Kielce, tel.: 41/ 343 53 40. W przypadku ubiegania się o zezwolenie na niszczenie, usuwanie lub uszkodzenie tam budowanych przez bobry, z wnioskiem występuje właściciel działki lub zarządca cieku wodnego, np. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Jeżeli Wnioskodawca nie jest właścicielem/zarządcą działki na której znajduje się tama, powinien uzyskać zgody właścicieli/zarządców, na wejście na ich teren i prowadzenie działań związanych z realizacją wnioskowanych czynności.

W przypadku, gdy bobry spowodują szkodę – można ubiegać się o odszkodowanie. Szacowanie i wypłata odszkodowań realizowane są zgodnie z art. 126 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie szacowania szkód wyrządzonych przez niektóre gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową. Zgodnie z art. 126 ww. ustawy o ochronie przyrody, Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone m.in. przez bobry w gospodarstwach rolnych, leśnych, rybackich oraz w mieniu.

Formularze wniosków o wydanie zezwolenia na odstąpienie od zakazów w stosunku do dziko występujących lub innych niż dziko występujących gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz o odszkodowanie za szkody wyrządzone przez niektóre gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową, jak i dodatkowe informacje, dostępne są na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach: www.gov.pl.

UWAGA!

Właściciele szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków

W związku ze zmianą ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach właściciele szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków zobowiązani są do posiadania umowy na wywóz nieczystości ciekłych i osadu z przydomowych oczyszczalni ścieków oraz dowodów uiszczenia opłat za te usługi. W najbliższym czasie na terenie Miasta i Gminy Wąchock będą przeprowadzone kontrole spełnienia ustawowego obowiązku przez właścicieli posesji. Podstawa prawna: Ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2519 ze zmianami).

Uwaga na nieuczciwe oferty!

W związku z informacjami o nieuczciwych wykonawcach, którzy proponują wykonanie prac dofinansowanych z Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” informujemy, iż Beneficjent dokonuje wyboru wykonawcy/ów realizujących usługi, dostawy, roboty budowlane w ramach przedsięwzięcia na własne ryzyko. Wykonawców i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW) nie łączy żadna umowa lub zobowiązanie z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umów związanych z realizacją przedsięwzięcia, zawieranych przez Beneficjentów z wykonawcami. Ważne jest, aby decyzje o zawarciu umowy były podejmowane przez Wnioskodawcę bez nacisków i bez pośpiechu, z możliwością przemyślenia i konsultacji wyboru w najbliższym środowisku społecznym: z sąsiadami, w gminie. Zachęcamy do weryfikacji firmy jeszcze przed podpisaniem umowy. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) nie promuje konkretnych firm instalacyjnych i wykonawczych. Wybór polecanych lub znanych wnioskodawcy wykonawców jest wyborem, który minimalizuje ryzyko próby oszustwa.

Nadleśnictwo Skarżysko nabywa grunty!

Nadleśnictwo Skarżysko informuje o możliwości zakupu przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Skarżysko lasów, gruntów przeznaczonych do zalesienia. Las lub grunt przeznaczony do zalesienia może zostać nabyty wyłącznie w przypadku stwierdzenia przez Nadleśniczego zgodności ww. gruntów dla potrzeb prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej oraz uzyskania zgody Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

Grunty mogą zostać nabyte w przypadku:
- ich bezpośredniego połączenia z gruntami należącymi do Lasów Państwowych,
- jeżeli są oznaczone w ewidencji gruntów jako las lub grunty przeznaczone w miejscowym planie

zagospodarowania przestrzennego do zalesienia,
- mają uregulowany stan prawny,
- regulacji przebiegu granicy polno - leśnej;
Lokalizację gruntów będących zarządzie nadleśnictwa można sprawdzić na mapie Banku Danych o Lasach na stronie: bd.lasy.gov.pl. Kontakt do Nadleśnictwa:
Nadleśnictwo Skarżysko
ul. Wiejska 1,
26-110 Skarżysko-Kamienna
tel. 41 253 84 85
e-mail: skarzynsko@radom.lasy.gov.pl
W wiadomości proszę podać adres ewidencyjny nieruchomości, tj. powiat, gmina, obręb ewidencyjny.

Zakaz spalania odpadów roślinnych z ogrodów i działek

Urząd Miasta i Gminy w Wąchocku przypomina, że zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zakazuje się przetwarzania odpadów (w tym w sposób termiczny) poza instalacjami lub urządzeniami. Zakaz ten dotyczy również gałęzi, liści, trawy oraz innych pozostałości roślinnych. Wszystkie odpady komunalne ulegające biodegradacji w tym odpady zielone, podlegają obowiązkowi selektywnego zbierania. Odpady te można kompostować we własnym zakresie, przekazać do PSZOK lub wystawić w workach do odbioru zgodnie z aktualnym harmonogramem wywozu odpadów komunalnych z terenu gminy Wąchock. Spalanie wszelkiego rodzaju odpadów, w tym odpadów zielonych w ogniskach jest NIEDOPUSZCZALNE. W myśl art. 191 ww. ustawy ten, kto wbrew przepisowi art. 155, termicznie przekształca odpady poza spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów, podlega karze aresztu lub grzywny (do 5.000 zł). Osoba, która spala odpady zielone, liście, gałęzie w ogródku lub na

działce, może zostać ukarana mandatem w wysokości do 500 zł. Inne obowiązujące w tym zakresie przepisy: art.. 51 § 1 Kodeksu wykroczeń – przepis dotyczy zakłócania spokoju lub porządku publicznego; art. 82 § 1 pkt. 1 Kodeksu wykroczeń – przepis dotyczy nie wykonywania obowiązków przeciwpożarowych; art.. 145 Kodeksu wykroczeń – przepis dotyczy zanieczyszczania lub zaśmiecania miejsc publicznych; oraz art. 144 Kodeksu cywilnego – przepis ten mówi, że właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa własności powstrzymać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych – spalanie odpadów roślinnych, które powoduje powstawanie dymu uciążliwego dla posiadaczy sąsiednich posesji, stanowi naruszenie tego przepisu. Sąsiad, któremu wyjątkowo uprzykrza życie osoba spalająca odpady zielone, może też – powołując się na Kodeks wykroczeń i Kodeks cywilny – skierować sprawę do sądu. PAMIĘTAJ! Spalanie liści, traw czy gałęzi przyczynia się do powstawania zanieczyszczenia powietrza. Rośliny składają się nie tylko z węgla i wody, przyswajają też różne substancje np.. z gleby. Ich spalanie powoduje, że do powietrza trafiają prawie wszystkie składniki smogu. Pałac np. liście emitujemy więc m.in. toksyczne i rakotwórcze dioksyny, pyły PM 2,5, PM 10, azotany. Zanieczyszczenie powietrza, pyły pochłaniane przez drzewa i krzewy w ciągu roku gromadzone są w liściach drzew. Spalanie pozostałości roślinnych powoduje ponowne uwolnienie do atmosfery szkodliwych substancji!

Usuwanie wyrobów zawierających azbest

Zadanie p.n. „Realizacja programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Wąchock” dzięki wsparciu Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach, w formie dotacji, w kwocie 47.844,00 zł. 17 października 2023 r. pomiędzy Gminą Wąchock a Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach, została zawarta Umowa dotacji nr 06060/23, na dofinansowanie zadania p.n. „Realizacja programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Wąchock”. W ramach realizacji zadania planuje się usunięcie 100 Mg odpadów zawierających azbest. Dotacja stanowi 100% kosztów kwalifikowalnych zadania, tj.:

- 1) środki WFOŚiGW w Kielcach – 23.922,00 zł, tj. 50 % kosztów kwalifikowanych zadania,
- 2) środki NFOŚiGW w Warszawie – 23.922,00 zł, tj. 50% kosztów kwalifikowanych zadania.

Odpady zostaną unieszkodliwione na składowisku odpadów niebezpiecznych: EKO-AZBEST Sp. z o.o. w m. Dobrów gm. Tuczępy. Gmina Wąchock realizuje „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Wąchock na lata 2010–2032”. W ramach realizacji ww. programu pokrywane są koszty związane z wywozem oraz utylizacją

odpadów zawierających azbest. W latach 2010 – 2022 zostało usuniętych łącznie 1.237 Mg odpadów, z terenu 735 posesji. W latach 2013 – 2016, 2018 – 2019, 2021 – 2022 – program realizowany był z udziałem środków WFOŚiGW w Kielcach i środków NFOŚiGW w Warszawie. Mieszkańcom, którzy użytkują wyroby zawierające azbest przypominamy o obowiązku przedkładania do Burmistrza Miasta i Gminy Wąchock, corocznej „Informacji

o wyrobach zawierających azbest”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 roku w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz.U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31). Informację przedkłada się w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. W sprawie sposobów i warunków

bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U z 2004 r. Nr 71, poz. 649 z późn. zm.) – użytkownicy wyrobów zawierających azbest mają obowiązek zgłaszać wszelkie prace polegające na ich zabezpieczeniu lub usuwaniu do organu administracji architektoniczno – budowlanej. Prace polegające na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest mogą wykonywać wyłącznie Wykonawcy dysponujący niezbędnym wyposażeniem technicznym oraz pracownikami przeszkolonymi przez uprawnioną instytucję, w zakresie postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

zespół taneczny "Świetliki"

Wiejski Dom Kultury w Wielkiej Wsi

formacja taneczna „Płomyk”

Zespoły prowadzi inst. Marta Blicharz